

SIEMENS

Nr. 1

Mars 1963

15. årg.

NORGE

SIEMENS
RÁDIO-TELEVISÃO
APARELHOS ELÉCTRICOS
PARA USO DOMÉSTICO
23"48"

Ungdom

Ungdom er ikke et tidsrom, men en sinnstilstand, en viljens anspenhet, en fantasiens bærekraft, en følelses inderlighet, en mors triumf over forsagthet, en eventyrlystens seier over ønsket om trygghet.

Ingen blir gammel bare for å leve et visst antall år. Mennesket blir gammelt når det svikter sine idealer. Huden får rynker av årene, men sjelen får rynker når begeistringen er borte.

Det er ikke årene, det er bekymringen, tvilen og bristende selvtillit, engstelse og mismot som stanser åndens vekst og bøyer den mot jorden, Hvert menneske – det være 70 eller 17 år – har innerst inne en kjærlighet til underet, andaktsfullt overfor stjernene, et trossig erobbersinn, en barnslig appetitt på nye opplevelser – en lyst til å nyte tilværelsens glede og spenning.

Du er liksom ung som din tro, liksom gammel som din tvil, like ung som ditt håp, like gammel som din håpløshet. Så lenge ditt hjerte er i stand til å motta telegrafiske budskap fra dine medmennesker, fra jorden og himmelen, budskap om skjønnhet, glede, mot, storsinnethet og kraft, så lenge er du ung.

Når alle telegrafråder er blåst ned, når ditt hjerte er nediset av kynisme og pessimisme, da er du gammel!

Bedriftsblad for medarbeidere i firmaet og dets datterselskaper.

Utgiver: SIEMENS NORGE A/S. Rosenkrantzgt. 11, Oslo.

Ekspedisjon i Reklameavdelingen.

Redaktør: Eivind Kolstad.

Vår bedriftsavis feirer i år et lite jubileum, idet vi med dette nummer går inn i 15. årgang. Om avisen har vært god eller dårlig gjennom disse årene får leserne bedømme.

Tiden står ikke stille, vi må følge med og se fremover skal vi kunne gjøre avisen god og leseverdig. Meningen med en bedriftsavis er å skape god kontakt med de ansatte i firmaet, og fremelske den fellesfølelse og samhörighet som er helt nødvendig for trivsel på arbeidsplassen. Så det gjelder å finne det riktige stoffet. Derfor må vi ha kontakt med leserne. Det er ikke så enkelt å få rede på alt som skjer innenfor et stort firma, spesielt hos oss som er spredt på flere steder. Leserne må derfor kontakte redaksjonen når det skjer noe som de mener har interesse for andre. Kontakt må det til, hvis avisen skal kunne formidle nyheter om aktuelle ting som skjer.

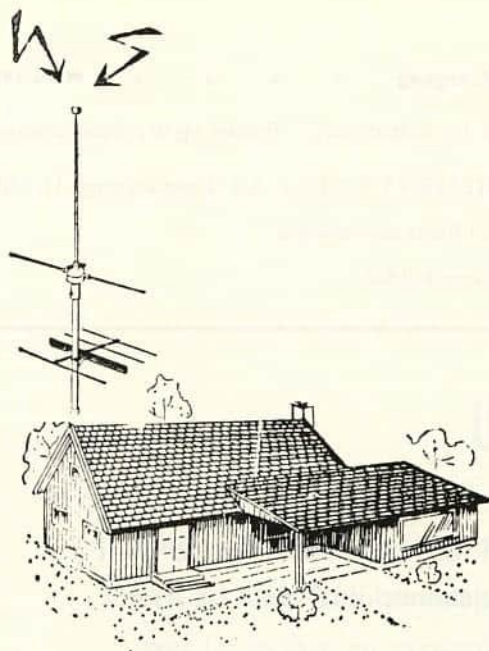
I redaksjonen ser vi med glede på at det stadig er flere og flere som er interessert i avisen. Når tiden nærmer seg da den skal sendes ut, får vi forespørsler både pr. brev og telefon om ikke avisen kommer snart. Spesielt er våre utenbys avdelinger blitt glade i avisen, og også våre pensjonister som til stadighet sender takknemlige brev om dette. De liker å se nytt fra det firmaet de har vært ansatt i og følge med i det som foregår der.

Er det noe De mener har interesse for avisen, så send det inn til redaksjonen, vi er alltid takknemlige for å få stoff.

Det sies når bokflommen kommer om høsten at alle i Norge skriver; men det har ikke redaksjonen i vår bedriftsavis merket så meget til.

På forhånd takker vi for stoff, gode råd, vink og opplysninger som kan gjøre vår avis både aktuell og levende.

ek.

Undertiden hender det at engstelige kunder gjerne vil vite hvor store sjansene er for lynnedslag i f. eks. TV-antennen. Med forholdsvis lang praksis på antenneområdet har vi aldri hørt om eller kommet over tilfelle med direkte lynnedslag i mottakerantennen her i landet. Erfaringene i Norge for øvrig er så sparsomme at de ikke kan danne grunnlag for orientering av interesse.

Statistiske utladninger, opptil flere hundre volt, i tordenvær er imidlertid ganske alminnelige og kan forårsake skader i mottakerne, dersom antenneanlegget ikke er forsynt med overspenningsavleder.

Fra offisielt hold kommer det fra tid til annen velmente råd med hensyn til jording av antenneanlegg. Forslagene varierer mellom lynavleder-arrangement av dimensjoner som ikke er økonomisk holdbare i relasjon til antenneanleggets kostende for øvrig – samt å fraråde enhver form for jording av antennen. Forvirringen blant publikum er derfor blitt stor og det kan være på sin plass å orientere om erfaringer fra utlandet.

I Frankrike har man foretatt undersøkelser med henblikk på offisielle forskrifter for installasjon av antenner og deres beskyttelse mot statiske utladninger og lynnedslag. Antennefabrikantene som var representert i den nedsatte komité, konkluderte med at selv de beste beskyttelsesanordninger er tvilsomme og ikke verd pengeutlegg.

Skal beskyttelsesarrangementet utgjøre en vanlig lynavleder med 35 mm³ kobberwire som jordleder og etablering av ekstra god jordingsforbindelse med jordplater etc., vil anleggssummen utgjøre 10–20 ganger utgiftene til selve antennen.

Hva er så nytten av å plasere en lynavleder for antennen når det ikke er truffet forhåndsregler for mulige andre metalleder på taket? Har man tidligere tenkt på å

Er mulighetene store for lynnedslag i antennen?

Av ingeniør D. W. Halse

forsyne en takrenne eller en ventilasjonskanal med lynavleder?

Argumentene fra forkjemperne for lynavledere ble etterhvert dempet ned til følgende punkter:

- Det regnes i sin alminnelighet med at lynet alltid søker de høyeste objekter. Dette er ikke tilfelle, men ofte det stikk motsatte.
- Et lyn som slår ned i en antenne vil følge nedføringen og ødelegge mottakeren. Dette argument er det mere grunnlag for og skal behandles senere i denne artikkel.

For å få et inntrykk av behovet for en slik beskyttelse, ble det foretatt en «Gallup» blant seriøse franske antenneforhandlere. Svar innløp fra samtlige som ble spurt og følgende interessante statistikk kunne utledes herav:

Antall spurte forhandlere:	100
Antall antenner som vedrørte svarene:	164 000
Antall antenner rammet av lynet	
i en gjennomsnittlig periode på 2 år:	27
Antall tilfelle av lynnedslag	
i bygninger uten antenner:	174

Blant de 27 antenner som ble rammet av lyn, opptrådte følgende skader: 13 tilfelle ble antennen ødelagt, i 15 tilfelle ble koaksialkabelen delvis ødelagt og i 9 tilfelle mottaker med tilbehør ødelagt.

Først og fremst må man ha for øyet at sannsynligheten for at lynet slår ned i antennen er meget lav.

I Frankrike vil muligheten for lynnedslag i hver antenne være én gang i løpet av 12 000 år!

Elektrisitetsnettet er derimot mye mere utsatt for lynskader. Åpne luftledninger rammes relativt ofte og overspenningene (vandrebølger) ledes inn i husene via det lokale distribusjonsnett. Konklusjonen må bli at TV-antennene over tak ikke er særlig utsatt for lynskader. Særlig gjelder dette for vårt land, hvor hyppigheten av tordenvær er mye sjeldnere enn i Mellom-Europa.

Ethvert arrangement for beskyttelse mot lynnedslag er derfor ikke verd utgiftene. Selv en minimal beskyttelse for de i statistikken nevnte 164 000 antenner ville i økonomisk henseende koste mye mere enn den samlede skade som ble forvoldt på de 27 TV-antennene.

Konklusjonen ble som følge herav at man i Frankrike ikke fant det nødvendig å kreve beskyttelses-foran-

staltninger ved installasjon av utvendige TV-og FM-antenner.

Selv om tordenværet befinner seg ute i periferien av et distrikt, vil statiske utladninger på flere hundre volt imidlertid kunne forårsake skader i mottakerens inngangskrets. I praksis har det hendt at sperrekondensatorene i TV-mottakerens antenneinngang er blitt ødelagt. For radiomottakernes vedkommende er det mere alminnelig at spoler i signalkretsen brenner opp p.g.a. utladningene.

Som regel bør man alltid sørge for å få montert en overspenningsavleder i antenneanlegget. Omkostningene til en slik blir rimeligere enn de reparasjoner som kan bli påkrevet, dersom de statiske utladninger ikke blir ledet til jord utenom antenneinntaket.

Mot lynnedslag finnes neppe noe billigere middel enn å fjerne nettstøpslet og antennepluggene fra mottakeren når tordenværet er like over stedet. Man kan imidlertid trygt si at sjansene for lynnedslag er minimale, så det er ingen grunn til panikk når tordenværet er over oss.

Siemens Funksjonærforening

Arne Boye Evensen

På generalforsamlingen i «Grotten» den 20.11.62, ble det valgt helt nytt styre i Funksjonærforeningen.

Som ny formann etter H. Hay ble enstemmig valgt Arne Boye Evensen. Styret består nå av følgende:

1. Kjell Tveit,
2. Anne Berit Schei,
3. Dagfinn Thune,
4. Helge Paulsen,
5. Viggo Hansen.

Varamenn: Iris Eveline Johansen og Finn Hermansen.

Revisorer: Bjarne Skodbo (gjev.) og Harry Anker Olsen.

Etter valget var det kaffepause, og som underholdning ble det vist et par gode filmer, og så var det dans etterpå.

Barnas juletefest 1962

Alle som var til stede på vår første barne-juletefest foregående år var enige om at arrangementet burde gjentas. Og det ble det.

Årets fest ble om mulig enda mer vellykket enn fjorårets. Dette skyldtes vel først og fremst «Onkel Harald» som var leid for å lede festen, noe han gjorde med sikker hånd.

Han fikk straks kontakt med barna (de voksne også forresten), ledet gangen rundt juletreet på en verdig måte, og fikk alle med seg i sang og lek. Selv sjenerte smågutter og blyge pappaer, som helst står og ser på, ble med og sang, hoppet og danset eller gjorde andre ting som «Onkel Harald» fant på.

Det ble servert kaker og sjokolade til 165 barn og kaffe og julekake til 180 voksne. Tre morsomme filmer vakte stor lykke, og senere på kvelden slapp vi heller ikke her unna familien Flint som kom på besøk. Til slutt kom nissen med posene, som for øvrig var særdeles innholdsrike. Noen av barna var nok litt redde til å begynne med, men snart fulgte de nissen i marsjen rundt salen og tok imot posene med ivrige hender.

Et absolutt pluss for de to barnefestene vi har hatt, er at de ble holdt på tredje juledag. Dette bør man søke å få til hvert år, – det er nå engang i romjula at julestemningen er størst.

GWh.

GULLGUTT I SIEMENS

Foto: Verdens Gang

Ja, det ser jo noe uvanlig ut, men ikke desto mindre har vi en «gullgutt» i våre rekker – nemlig 18-åringen

PER IVAR MOE

Når De ser på bildet, så trenger han vel ingen presentasjon forsåvidt. Det var han som laget sjokktider blant skøytekretser i hele landet – ja, langt ut over landets grenser sogar.

Per Ivar Moe er ansatt hos oss som elektrikerlærling og for tiden er han beskjeftiget hos Steen & Strøm i forbindelse med firmaets store utvidelser.

Dette med sjokktidene begynte faktisk i Tønsberg der han gikk bort og plaserte seg som nr. 2 på 5000 meter, nr. 2 på 1500 meter og nr. 3 på 3000 meter.

Uken etter var Per Ivar Moe på Hamar der han gikk i par med Nils Aaness på 10 000 meter, og debuterte med sitt første milløp etter et skjema på 16.56.0! – i første par.

Her var det etter det man har erfart en avtale om at han skulle få kjøre som han ville de siste 10 rundene. Aaness satset virkelig i dette løpet og ledet for det meste til det var igjen 10 runder. Da først følte Per Ivar Moe seg på trygg grunn – og syntes selv han var blitt riktig varm i trøya – og begynte en forsering som nesten tok pusten fra alle. Fra 40.5 falt rundetidene til 38.5 og Aaness slapp direkte. Han kom sterkt igjen mot slutten,

men Per Ivar Moe var sikker vinner av duellen og gikk i mål med tiden 16.46.9 i sitt første forsøk på 10 000 meter.

Det kan bare sies én ting om den saken – det er bare å bøye seg i dyp ærbødighet, og ta av seg hatten for vår kollega.

Ved siden av dette plaserte han seg jo forøvrig som nr. 5 på 500 meter og nr. 4 på 5000 meter.

Det er ikke noe rart i at «gullgutten» har vært gjestgjendstand for stor oppmerksomhet både i radio, såvel som i fjernsyn. Han ble intervjuet av Knut Bjørnsen i fjernsynet og Per Ivar Moe presenterte seg som en høy, kraftig, lyslugget plugg med et beskjedent, men riktig glimt i øynene.

I EM i Göteborg ble han nummer 3 sammenlagt og det forteller en del når samtlige av Europas beste løpere deltok. Han var den store sensasjonen, skrev Göteborg-tidningen i sitt referat.

Vi gratulerer Per Ivar med de glimrende resultatene og vi håper fortsatt på ham og ønsker ham medvind og lykke med skøytene.

Per Ivar er den mest lovende skøyteløper som vi noen gang har hatt, og vi vil følge ham med spenning og interesse i årene som kommer. Flott innsats, Per Ivar!

B. Ev.

Litt om ASTRONOMI

Gjennom hele middelalderen trodde alle at jorden sto stille, og at den var verdens midtpunkt og at andre planeter beveget seg omkring jorden fordi den var bebodd av mennesker.

Astronomiens nye testamente ble stiftet av Nikolaus Kopernikus, som i over 36 år hadde studert planetene og stjernene idet han målte avstanden mellom himmelhvelvet med dårlige instrumenter av tre. Resultatet av dette arbeidet skrev han ned, men det utkom først etter at han var død i året 1543. Verket ble kalt Det kopernikanske system, som betydde at jorden dreier seg om seg selv i 24 timer.

Den berømte danske astronomen Tycho Brahe studerte dette system videre i årene 1576–97 på Uranienborg på Hveen. Han studerte planetene med beundringsverdige nøyaktighet, som var så stor at han kunne måle et bueminutt, som svarer til en prikk på 6 cm i diameter sett på 200 meters avstand. Av vitenskapelige grunner kunne ikke Tycho Brahe slutte seg helt til det Kopernikanske system, for han var klar over at fiksstjernene antagelig flyttet seg litt på himmelen, når jorden gikk rundt solen i sin store bane. Nå er det forlengst fastslått at det også forholder seg slik. Det er konstatert ved hjelp av store kikkerte, men kikkerten var ikke funnet opp på Tycho Brahes tid. Det tjener enda mer til hans ære.

Johannes Kepler fortsatte med å studere Tycho Brahes glimrende arbeide og fant i 1618 de tre lover som bærer navnet hans: De keplerske lover. De forklarer hvorledes planetene beveger seg i deres baner, det er ellipser i hvis ene brennpunkt solen befinner seg, og dels hvor langt planetene er fjernet fra solen og i forhold til hverandre.

Et geni løser gåten

Man forteller at Isak Newton i 1666 så et eple falt til jorden, og ved hjelp av den kom på den tanken å undersøke tyngden og dens virkninger nærmere. Han ville finne ut om det var samme kraft som holdt månen i dens bane, som fikk eplet til å falle til jorden. Han var klar over at månen ville fare rett ut, bort fra jorden, hvis det ikke var noe som holdt den fast. Det så ikke ut til å stemme, men det kom av at månens avstand fra jorden dengang ikke var nøyaktig kjent.

16 år senere lærte Newton mere om månens avstand

og etter hans beregninger viste det seg at månen virkelig falt $1\frac{1}{2}$ mm inn mot jorden når et eple nede på jorden falt 5 meter. Newton hadde funnet den alminnelige tiltrekningslov som sier at to legemer tiltrekker hverandre med en kraft som blir 2×2 så liten når avstanden blir 2 ganger så stor, og 3×3 så liten når avstanden blir 3 ganger så stor osv. I 1687 beviste han at tiltrekningskraften holder planetene i deres baner omkring solen. Han hadde oppdaget en naturlov av kolossal betydning.

Dikteren Pope sa om ham: Natur og naturlovene lå skjult i mørke. Da sa Gud: Bli Newton. Og alt ble lyst.

Etter at kikkerten ble oppfunnet oppdaget Herschel planeten Uranus utenom de tidligere kjente planeter. Da man undersøkte dens bane var det noe uregelmessig ved den. Det tydet på at det utenom denne planeten fantes en annen planet. Leverrier tok fatt på denne svære oppgaven, og begynte å regne ut hvor den ukjente planeten befant seg. Han greide også å regne det ut.

– Rett kikkerten på det og det sted på himmelen, sa han, så vil dere oppdage en ny planet. Det var den 23. september 1846. Man fant virkelig en ny planet på det oppgitte stedet og denne planeten fikk navnet Neptun. Oppdagelsen som var gjort på grunnlag av beregninger vakte stor oppsikt. Det var en triumf for astronomien og de tidligere teorier.

Sannheten er relativ

Utviklingen som vi nå har fulgt i korte trekk fra Kopernikus til Newton er typisk for vitenskapens streben etter det eneste mål: Sannheten, men den er flyktig, den er relativ. Vitenskapen trekker ofte bevisst eller ubevisst kunstige grenser for de oppgavene de vil undersøke. Kopernikus' oppdagelser bekreftet riktigheten av hans system, det var den første tilnærmelse til sannheten. Hadde han hatt Tycho Brahes instrumenter til rådighet, og vært like så nøyaktig i sine undersøkelser, hadde han nådd lenger i sin viten. Noe lignende gjelder Keplers store oppdagelser. Newtons tiltrekningslov er atter en ny og bedre tilnærmelse til sannheten.

Den verdensoppfattelsen en dannet seg på grunnlag av det kopernikanske system og Newtons tiltrekningslov er omtrent følgende:

Verdensrommet er mere eller mindre fylt av fiksstjerner, soler som hver for seg kan danne et solsystem med planeter og måner slik som vår egen sol. Opprinnelig fantes det i verdensrommet et stoff, Urtåken, som antagelig har bestått av samme stoffer som jorden. Denne tåkemassen beveget seg, den begynte å gå rundt og når hastigheten ble stor nok, ble massen slynget ut og ble ringformet. Enkelte partier skilte seg ut som f. eks. det tåkeparti som vårt solsystem er oppstått av.

Newtons lov er ikke lenger tilstrekkelig, men den er en tilnærming til sannheten. Etter hvert som astronomenes instrumenter er blitt finere, blir utregningen mer og mer nøyaktig og vi lærer solsystemet bedre og bedre å kjenne. Det er blitt bevist at det finnes visse uregelmessigheter ved den innerste planeten Merkurs bevegelse. Dette kan ikke forklares ved Newtons tiltrekningslov.

Men Einstein har jo fremsatt sin relativitetsteori som er nærmere sannheten enn noen annen. Den bygger videre på Newtons lære, men vi er kommet adskillig nærmere sannheten.

Uregelmessighetene ved Merkurs bevegelse kan forklares ved Einsteins relativitetsteori.

ek.

De gode gamle dager

Var de så gode?

Dette ordensreglementet er hentet fra et oppslag i et amerikansk vognfirma i 1878:

De ansatte må tørke støv av møblene, vaske pultene og feie gulvet daglig.

Alle vinduer må vaskes en gang i uken.

Hver funksjonær skal ta med sin egen vannbøtte og kullskuffe til dagens arbeid.

Lampene må bli ettersatt og pipene feiet daglig.

Arbeidstiden er fra 7 om morgenen til 8 hver kveld unntatt i helgene.

Funksjonærene må selv trimme sine pennesplitter slik de ønsker dem.

Det blir ventet at hver funksjonær deltar i kirkens virksomhet og yder generøst til Herrens arbeid.

Alle ansatte må vise seg verdig sin lønn.

Alle ansatte ventes å være i seng klokken 10 hver kveld. Unntak: Mannlige funksjonærer kan få fri en kveld i uken for å oppvarte sin dame, og to kvelder i Herrens hus.

Når en funksjonær har vært i vårt firma i fem år, skal han ha et lønnstillegg på 5 cent dagen, forutsatt at firmaet har hatt en fremgang som gjør det mulig.

Hver funksjonær er pliktig til å legge til side minst 10 prosent av sin lønn til sin alderdom, for at han ikke skal bli en byrde på bedre menneskers veldedighet.

En funksjonær som blir barbert i en offentlig salong, går på spillebuler eller bruker tobakk, skal møte for ledelsen for å forklare hvorfor han skulle få fortsette i firmaet.

Var det noen som nevnte de «gode gamle dager?»

«Morgenposten»

Lyspunkt i grå gate

Jeg går en grå, kald februar dag på issvullede gater og ser på mennesker med innelukkede ansikter som farer forbi meg, triste og oppslukt av det evige jag, og som sikkert drømmer om en gyllen flukt fra hard vinter og hverdager. Men selv i en trist bygate kan man finne gleder som fryder ens sinn uten at det koster noe. Jeg stanset utenfor den store speilglassruten og så på alle de vakre maleriene som var utstilt der. . . .

F. eks. det maleriet der. Du verden så vakkert det var. Det var motiv fra et fjellparti av en kjent maler fra 80 årene. Har man sett på maken hvor den kunstneren har funnet stemningen på en prikk. Det er mest som en vandrer oppover det grå moseteppet mot den lave, falleferdige setra som ligger værbitt under den store nuten. Fjerne topper ligger med hvit sne i lav sommersonne og toppene kaster lange skygger over jevn vidde. Blanke små fjellvann glimer disigblått og fjellskrånningen er mesterlig laget. Små blomster lyser opp og knudret dvergbjerk kravler oppover, og hvite kniplingskyer seiler mellom tindene. . . .

Eller det bildet der. Enten er det fra Drøbak eller Stavern, i hvertfall et kystparti er det. Det er vakkert og Kavisk med sin lyse koloritt. Se bare på de små søte ungene som leker nede ved sjøen og på de bleke seilene som duver i lett bris på sommergyllen sjø. . . . Og så de to små husene. Især det røde. Det ligger idyllisk til nede ved sjøkanten og den mørke brygga.

Nei og nei. Det er som selve sommeren fra fjell og sjø slår meg i møte her jeg står i kald februar gate, mens biler og trikker larmer og suser forbi meg og menneskene jager avsted uten å legge merke til dette skønne som kunstnerne har skapt.

Jeg nyter synet der bak ruten. Det koster ingen ting. Med litt fantasi får det meg til å glemme kulde og is og jeg lever meg inn i en herlig lys stemning, av noe drømmende lyseblått. . . .

Jeg nynner da jeg går videre og ser ennå solen som gyller hvite fjelltopper og brune unger som leker nede ved steinslitt strand. . . .

E.K.

Linnvasselv kraftverk

I 1960 fikk anleggsavdelingen i Trondheim et litt uvanlig oppdrag. Vi undertegnet da kontrakt med Linnvasselv Kraftlag i Steinkjer om leveranse og montasje av det elektriske apparatanlegget i Linnvasselv kraftverk i Sverige, sammen med ASEA's anleggsavdeling i Västerås. Senere ble det også avtalt at Proton skulle utføre også lys- og tekniske installasjoner. Vår montasje tok til høsten 1961, og de to aggregatene ble prøvet sist sommer, hvorpå kraftverket var helt klart til kommersiell drift i september.

Kraftlaget er et halvt svensk, halvt norsk foretagende som er dannet med formål å utbygge på mest økonomiske vis elven mellom sjøene Limingen i Nord-Trøndelag og Kvarnbergsvatnet i Jämtland. Forut for dannelsen av kraftlaget ligger det inngående undersøkelser av juridisk, økonomisk, teknisk og politisk art, da man ikke hadde noen parallell til denne selskapsformen tidligere.

Den norske deleier er Nord-Trøndelag fylke (representert ved Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk) og den norske stat, (repr. ved Statskraftverkene) mens det på svensk side er Brännälvens Kraft AB som representerer de svenske deleieres interesser. Disse består av fire selskaper som hadde fallrettigheter i elven, og de er forøvrig også med i andre kraftverksforetagender ved Kvarnbergsvatnet.

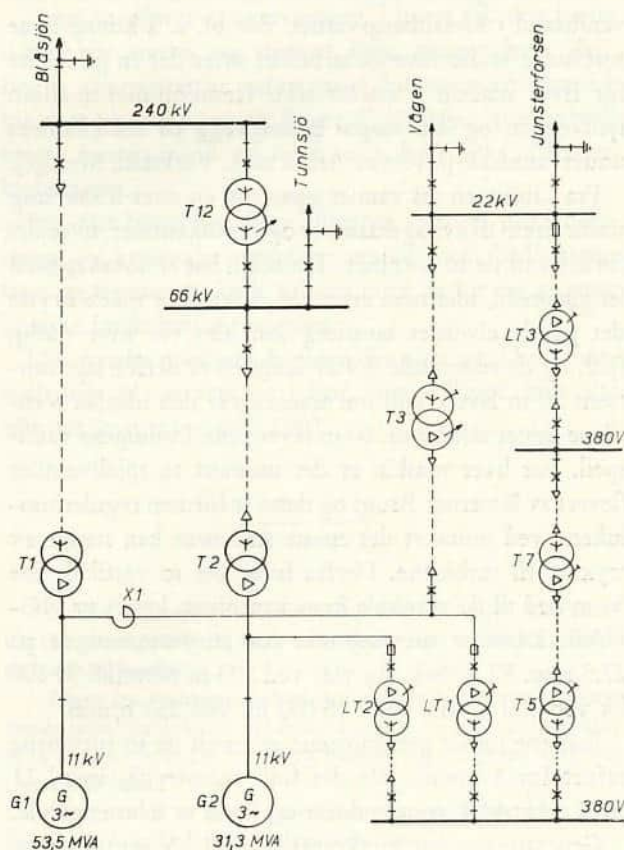
Elven heter på norsk side Linnvasselv og på svensk side Brännälven og krysser grensen flere ganger på sin 6 km lange vei, slik at den samlede fallhøyde fordeler seg med omtrent halvparten på hver side. Middelvannføringen pr. år er ca. 28 m³/sek. som svarer til en natur-effekt på 40 000 hk., men ved reguleringen har man fått et magasin som kan lagre omtrent 2/3 av det årlige middelavløpet, og oppnår derved at den største del av vannet kan tappes i vinterhalvåret når kraftprisen er høyest.

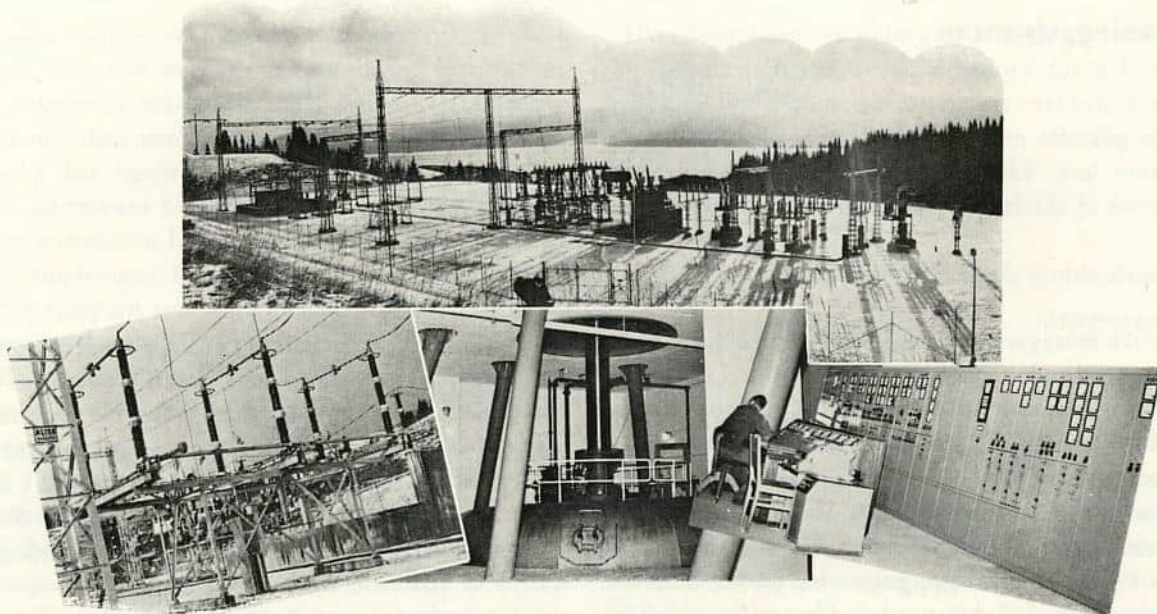
Det ble besluttet å bygge ut fallet i en stasjon, beliggende ved Brännälvens utløp, og med Brännälvens Kraft AB som byggherre. Deleierne bekoster selv utbyggingen av sine spesifikke deler og går sammen om fellesutgiftene, og hovedprinsippet i samarbeidsavtalen går ut på at den årlige forbrukte vannmengde skal deles likt.

Som følge av kraftlagets «internasjonale» oppbygning, er listen over leverandører et konglomerat av svenske

og norske firmanavn. For å gi et bilde av dette forhold skal vi nevne endel leverandørnavn i forbindelse med omtalen av de enkelte anleggsdeler. Det ble sendt ut anbudsinnbydelse på apparatanleggets svenske og norske del separat, men her gikk ASEA og PROTON i kompaniskap som ett «firma», og kunden oppnådde derved å få en enhetlig utførelse i hele stasjonen, både med hensyn til materiell, montasje og tegninger.

Selve kraftstasjonene ligger, som de fleste moderne vannkraftstasjoner for større fallhøyder, inne i fjellet. På den siste del av den 400 meter lange adkomsttunnelen er denne utvidet for å få plass til hovedtransformatorene og et koblingsanlegg for lokalkraft, og deretter kommer så maskinhallen på tvers av tunnelens lengderetning. De to aggregatene står til høyre, mens man til venstre har kontrollrumsavdelingen, med kontrollrum, lavspentfordelinger, batterier, koblingsrum og fordelingsrum for styrekabler, ventilasjonsanlegg, plass for høyfrekvensutstyr for telefonsamband over kraftlinjene m. v.

Øverst:

Utendørs koblingsanlegg med Kvarnbergsvatnet som bakgrunn. Fra venstre sees linje Blåsjön, bryterfelt for 53.5 MVA transformator T1 med beskyttelsesgrop for kabelendemuffer og bryterfelt for 48 MVA reg.-transformator T12, alt 240 kV. Videre følger T12, 66kV bryterfelt for T12, 66 kV samleskinne med bryterfelt for 31.3 MVA transformatorer T2 og linjefelt mot Tunnsjö helt til høyre.

Her har ASEA levert måletransformatorer, avledere og effektbrytere (trykkluft for 240 kV og oljefattige, motorbetjente for 66 kV), mens vi har levert det øvrige, bl. a. stativer og motorbetjente skillebrytere.

Nederst fra venstre:

Skillebryter FDJ 300 j III 1250 monteret i 240 kV linjen mot Blåsjön. Kulene ved kontaktstedet i strömbuen skal begrense korona i utslått stilling.

Her vises de solide betongfylte jernrör som danner fundamentet for generator 2. På denne elegante måte har man oppnådd at turbinjelleren er blitt et usedvanlig fritt og oversiktlig rom.

Kontrolltavlen, skrivepult med innfalte signaltablå og den provisoriske oppkobling av fjernskriver og hullstansmaskin for dataoverføringen til Stockholm.

Maskinsalgulvet ligger bare én meter over høyeste vannstand i Kvarnbergsvatnet. For bl. a. å kunne lense turbinene under revisjonsarbeider sitter det en glideluke for hver maskin i spalten som fremkommer mellom fjellveggen og den støpte betongvegg på maskinsalens undervannsside (levert av Arbrå mek. Verkstad, Sverige).

Fra Limingen tas vannet gjennom en over 5 km lang tunnel frem til avslagskammer og ventilkammer, hvor det fordeles til de to turbiner. Tunnelen har et nokså spesielt lengdeprofil, idet man etter 1/4 av lengden måtte krysse det gamle elveleiet samtidig som det var mye dårlig fjell, og de resterende 3/4 av lengden er derfor lagt omtrent 50 m lavere enn om traceen var den ideelle. Ventilene ligger således ca. 60 m lavere enn Limingens vannspeil. For hver maskin er det montert to spillventiler (levert av Kværner Brug) og dette er foruten reguleringslukene ved inntaket det eneste sted man kan stenge av trykket til turbinene. Herfra fører det to vertikale rør 50 m ned til de vertikale Francisturbiner, levert av NOHAB. Disse er dimensjonert for en vannmengde på 27.5 resp. 52 m³/sek. og yter ved 103 m nettofall 34 100 hk ved 300 o/min. resp. 65 000 hk ved 250 o/min.

Etasjene under generatorene er rundt de to turbinene utført for å kunne tåle det fulle vanntrykk, inntil 11 atm. overtrykk, og alle dører og luker er selvstengende.

Generatorene har merkespenning 11 kV og yter hen-

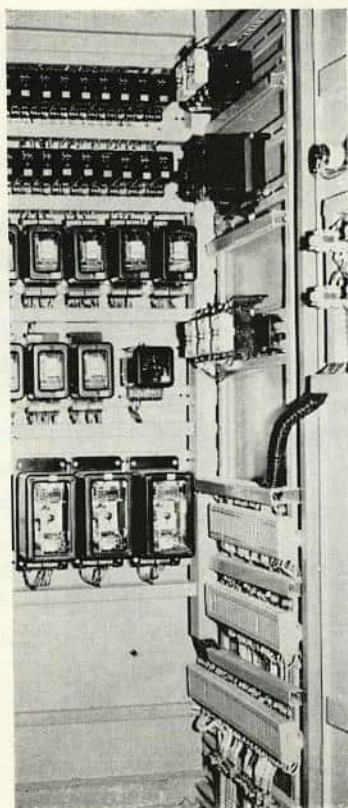
holdsvis 31 300 kVA (NEBB) og 53 500 kVA (ASEA). Begge aggregater har elektrohydraulisk turbinregulator av ASEA/NOHAB-type og ASEA's transduktorstyrte roterende omformer for spenningsregulering, den såkalte «snabbmatar».

Fra generatorene går det kobberskinner til blokktransformatorene på 31 300 kVA (R. Pfeiffer) resp. 53 500 kVA (ASEA) hvor spenningen omsettes fra 11 kV til 66 kV resp. 240 kV og går i kabel ut adkomsttunnelen til koblingsanlegget som ligger på en stenfylling like utenfor. For 66 kV er det benyttet 3-leder oljekabel, mens det for 240 kV er lagt 4 stk. enfase oljekabler, hvorav den ene er reserve (levert av Liljeholmens kabel-fabrik, Sverige).

Den svenske generator forsyner dessuten et 20kV fordelingsanlegg i dagen over en 3000 kVA regulertransformator 11/21 kV (levert av ASEA).

Stasjonsforsyningen med 380 V systemspenning fås fra de to generatorene over 500 kVA transformatorer, alternativt over en tilsvarende transformator fra 20 kV fordelingen ute.

Stasjonskraften fordeles fra en tavle under kontrollrummet og en tavle i bygningen for 20 kV anlegget, og er forbundet over to 500 kVA transformatorer og 10 kV kabel. (Alle 5 stk. 500 kVA transformatorer er levert av No-Tra-Mo, Steinkjer).

Utsnitt av et aggregatskap for drift og overvåking av ventiler, turbin og lagre. Både relétable, måletavle og relétable er levert i spesial, lukket utførelse, og for ledningene er det brukt skjult forlegning i kanaler, og alle ledninger er merket etter svenske normer.

Muligheten for at man for lengre tidsrom skal miste stasjonskraftforsyningen er her usedvanlig liten, da man i omkoblingsautomatikken har tre alternativer, samt at man ved stillestående maskiner kan få inn «fremmed» kraft over en av de asynkrone linjer.

Det utendørs koblingsanlegget består av en svensk 240 kV-del og en norsk 66 kV-del, og all utveksling av kraft skjer over en 48 000 kVA regulertransformator, (levert av National Industri) som eies av den norske stat. Alt kjøp og salg av elektrisk kraft over grensen må nemlig formelt foregå mellom de statlige institusjoner Kungliga Vattenfallsstyrelsen og Statskraftverkene. Dessuten er det slik i Sverige at staten har konsesjon på alle driftsspenninger over 200 kV.

For en optimal drift av stasjonen, dvs. størst mulig økonomisk utbytte av vannmengden, har man her forsøkt seg på relativt uprøvde metoder, idet man noen minutter pr. dag utnytter en for hånden værende sifferregnemaskin i Stockholm. I kraftstasjonen stemples avlesningene på kWh-målerne automatisk en gang hver time på en hullstrimmel. En gang i døgnet stemples så de avleste vannnivå i Limingen og Kvarnbergsvatnet manuelt sammen med endel andre data. Det er f. eks.

meningen å utvide systemet ved å motta pr. telefon de tilsvarende data fra en nærliggende stasjon, Blåsjön.

En gang i døgnet settes så hullstrimmelen inn i en fjernskriver som transmitterer direkte inn i regnemaskinen. Denne kan da programmeres på ulike måter, slik at man kan få ut nær sagt alle tenkelige svar som lar seg beregne matematisk. Utenom de daglige oppgaver som å velge gunstigste salgskvantum, fordelingen av lasten på de to maskiner osv., kan man lettere holde rede på vannhusholdningen og ta hensyn til prognosene for nedbør, varierende dampkraftpriser og kraftbehov m. v.

På grunn av de nøyaktige og hurtige måle- og regnemetoder man benytter, har man kunnet få en smidigere og mer økonomisk drift totalt sett enn den opprinnelige 50-50 klausul m. h.t. vannforbruket tilsier.

Den norske interessent har av finansieringsgrunner inngått langtidskontrakt om levering av kraft til den svenske stat, mens den svenske interessent kan selge sin kraft til dagens priser i konkurranse med bl. a. dampkraftverkene i Syd-Sverige. Dette har medført at mens det norske aggregat er på 31 300 kVA er det svenske på hele 53 500 kVA, da man har satset mye på å kunne produsere «toppkraft» om vinteren.

Det er nå likegyldig med hvilken maskin kraften produseres, da det nå kan kjøres på den til enhver tid gunstigste virkningsgrad, alle tap kan tas i betraktning ved et hvert effekttrinn, samtidig som man kan holde regnskap med kW- og vannforbruk.

Dette medfører at aggregatene, i hvert fall den første tiden, blir startet og stoppet flere ganger hver dag. Begge aggregater er utført med énknapps-automatikk for start og stopp, og alt ligger til rette for en eventuell senere fjernkontroll av maskinene fra f. eks. Blåsjöns kraftstasjon.

For vårt firma har dette anlegget vært en stor, interessant og krevende oppgave, spesielt fordi både montasje og tegninger skulle utføres etter de for oss ukjente svenske forskrifter og normer.

Den norske maskinen ble som den siste satt i kommersiell drift 21. september i fjor, men offisiell innvielse blir det først sommeren 1963.

Familien Pedersen satt ikke særlig godt i det, og da fru Pedersen fikk sitt tiende barn, kom en rik enke som bodde i nærheten på besøk til henne.

– Kjære fru Pedersen, sa hun, jeg gratulerer Dem med Deres tiende barn, men det er vel ikke så enkelt å skaffe mat og klær til så mange? Som De vet er jeg barnløs, og vil gjerne adoptere Deres siste barn.

– Mange takk, sa fru Pedersen, men barnet får De ikke. Derimot kan De godt få låne Pedersen en stund.

Atter en hyggelig julefest

Sittende fra venstre:

Stenograf Randi Hagen, stenograf Astri Søyland, adm. direktør T. Dehli Jemtland, stenograf Ruth Hansen.

Stående fra venstre:

Formann Kaare Ihlen Jensen, gruppesjef Thomas Morland, direktør Knut Astrup, salgssassistent Rolf Schröder, siv. ingeniør Jacob Wille, sjåfør Eilif Hansen.

Følgende var ikke til stede:

Avd.sjef Johan Gabrielsen, montør Arne Stubberud, inkassosjef Roar Jensen og montør Ole Søberg.

For en sosisetetsmedarbeider som er til stede ved enhver festlig anledning i firmaet, kunne det være fristende å henvise til reportasje i fjorårets tilsvarende nr. av avisen fra festen i fjor, da disse tilstelninger jo stort sett foregår i de samme former år etter år. Men tradisjoner skal man jo ha og noen variasjoner er det jo alltid fra gang til gang. Dessuten – når man blir honorert pr. trykt linje, må man jo sørge for at disse blir flest mulige.

Festen for firmaets «eldste» i 1962 ble, som i tidligere år, holdt i Oslo Handelstands lokaler og datoen var 13. desember. Ved ankomsten ble vi mottatt av den hele festkomité og direktørene Dehli-Jemtland og Astrup med fruer. Cocktailen som ble servert skjerpet appetitten og skapte et godt grunnlag for den utmerkede middagen som fulgte. Festkomiteens formann, overingeniør Falkenberg-Anderssen, ønsket velkommen til bords, hvorefter vi smelte i med en feiende velkomstsang. Direktør Dehli-Jemtland talte først om firmaets stilling og litt om planene for fremtiden. Senere under middagen kom han igjen og foretok, sammen med direktør Astrup, utdelingen av Selskapet for Norges Vels fortjenestemedalje for lang og tro tjeneste til 12 av firmaets ansatte. Ingeniør Wille talte så på vegne av de

dekorerte og ba direktør Dehli-Jemtland overbringe en takk til Selskapet for Norges Vel.

Direktør F. Heyerdahl hadde fått i oppdrag å takke for maten og dette gjorde han i en meget morsom tale, som sluttet med et utdrag av «Bjørn Jarls saga», som vi tillater oss å gjengi:

Bjørn Jarl het en mann som herjet i Nidaros, en kjøpstad ved Nidelvens os. Han fór hårdt frem og de som ikke antok Siemenstroen pinte han meget. Han underla seg Trøndelag og var den mektigste mann i de nordligste fylker.

Bjørn Jarl var såre vennsæl og gavmild mot sine venner, men sine uvenner drepte han.

Han var djerv, ordsnill og matglad og drakk megen mjød av store horn som hans klerker bød ham.

Sot bet ikke på ham, – men når han åt for meget fikk han verkrygg. Så er sagt at Jarlen ofte hadde verkrygg.

Siden fór han i leding sør i landet og tvang folk til å sverge til guden Siemens.

I Oslo hadde han en frende, Fritjof Jarl, het han. Han hadde antatt Siemenstroen før Bjørn Jarl. Fritjof Jarl var blitt gammel og låk og dudde ikke lenger i Siemensleding. Derfor overtok Bjørn Jarl jarlesætet etter ham og tok mange treller i sin tjeneste.

Bjørn Jarl stelte såre vel med gamle Fritjof Jarl. Han drepte ham ikke, og derfor fikk han megen heder.

Mellom Jarlene var det senere stort vennskap og fosterbrorskap. Og Fritjof Jarl var med til gjesting til vinterblot som Bjørn Jarl holdt for sine klerker og treller.

Etter middagen ble det servert kaffe avec i salongene og imens ble festsalen ryddet, slik at man der kunne få seg en svingom. (Det er nemlig nå kommet såpass mange småjenter blant oss at det lar seg gjøre å danse litt). Programmet hadde imidlertid vært så tett at innen vi kom så langt var klokken blitt så mange at det ikke ble svært mange dansene på hver, før man begynte å blunke med lyset. Vår medarbeider fikk ikke vært med i selve innspurten, men tror likevel at man kan summere det hele således:

Godt arrangement, god mat og drikke, gode taler og sanger og god musikk.

All ære til festkomiteen!

GWh.

Løsning på bridgeoppgaven i nr. 4, 1962

Sør klarte kontrakten på følgende måte: Han spilte bordet inn på ruter konge og stjal en kløver. Bordet atter inn på ruter ess, og da han kunne stjele sin siste kløver med sin siste lille trumf, hadde han sine 10 stikk.

Det innkom ingen riktige besvarelser. Kanskje oppgaven var for vanskelig, men De kan jo prøve Dem på en ny, lettere oppgave, som følger:

♠ D 8 5
♥ 8 6 4 3
♦ Kn
♣ D Kn 10 4 2

♠ 9 7 2
♥ 7
♦ 9 6 4 2
♣ 9 8 7 5 3

♠ K Kn 10
♥ 10 9 5
♦ Ess K D 10 7 3
♣ 6

♠ Ess 6 4 3
♥ Ess K D Kn 2
♦ 8 5
♣ Ess K

Meldinger: (N/S i sonen).

Sør	Vest	Nord	Øst
2 ♥	pass	3 ♥	5 ♦
5 ♥	pass	pass	pass

Vest åpnet med ruter 2. Øst tok damen og fortsatte med kongen for å korte bordet i trumf.

Sør stjal på bordet og spilte ess, konge i kløver. Øst var påpasselig, han trumfet ikke annet kløverspill! Nå kunne Sør aldri komme inn på bordet for å nyttiggjøre seg sine gode kløvere.

Han spilte liten spar, men Vest var også med på notene. Han spilte spar 9 så bordet måtte på med spar dame, og Øst fikk to sparstikk som ga beten.

Dette var jo strålende motspill av Øst og Vest. Men så er spørsmålet: Kunne Sør tross dette gode motspill allikevel klart kontrakten? Ja, hva sier De?

For riktig svar setter vi opp en liten premie. Hvis flere riktige svar – loddtrekning.

SIEMENS BRIDGEKLUBB's

høstturnering 1962

Sluttresultater etter 6. runde

Nr.	Par nr.		
1	6	Skodbo/Sætha	522 +
2	14	E. Halvorsen/E. Karlsen	513
3	1	Risberg/Jenssen	495 +
4	4	Bakken/F. Johansen	469 +
5	2	Gabrielsen/Zetlitz	466 +
6	4	Wigholm/Grefstad	452
7	3	Syversen/Morland	448 +
8	8	Eng/E. Berg	448 +
9	13	Nilsen/Handgaard	439
10	15	Hole/Halvorsen	433
11	7	Rinde/Paulsen	427
12	5	Thune/Nordlid	420
13	16	Kjølstad/A. Johansen	404
14	11	Jacobsen m/makker.....	389
15	10	Aaraas/Karlsen	378 +
16	12	Torgersen/Hagetru	342 +

Gjennomsnitt-score: 84 pts.

Overmennesker i renessansetiden

I det 14. og 15. århundres Italia treffer man på en hel rekke ualminnelige personligheter, som likefrem overvelder en ved sin store allsidighet og hvor de behersker alle datidens dannelses forskjellige elementer. Deres fremkomst er naturligvis ikke noe tilfeldig, men det skyldes et sammenspill av mangfoldige krefter. Når noe nytt og stort skal se dagens lys, kreves det for å nå et heldig resultat ikke bare de rette mennesker til å bære saken frem, men også de rette mennesker på rette sted og til rette tid. Tiden og tidsånden og personlighetenes egne rike anlegg virker alt sammen med til å bringe frem den imponerende mennesketype italienerne har kalt: *l'uomo universale*, det allsidige menneske.

Den største av disse menneskene het Leonardo da Vinci.

Når de unge florentinere, kunstnere og de rike kjøpmannssønnene i muntre, fargerike opptog dro gjennom byens gater, var det alltid én som fanget oppmerksomheten. Det var Leonardo. Når de unge var på sportsplassen var det alltid én som vant førsteprisen: atter Leonardo. Når de fattige strakte hendene ut for å få en skilling, var Leonardo den som ga dem sin siste mynt. Han elsket hester, det forstår man av hans tegninger, og kom han til en fuglehandler, kjøpte han fuglene for å slippe dem fri. Var det noen som sang, eller noen som leste vers, vant alltid Leonardo denne prisen også.

Men størst var han som byggmester, billedhugger, tegner og maler. Han var den første i alt.

Denne seierrike kunstner var likeså stor som vitenskapsmann. Ja, visst lyder det som et eventyr, men sant er det.

Han kunne også alt hva som faller inn under naturfag og teknikk.

Skulle en fyrste eller en rikmann males, et byggverk konstrueres, en stor fest lages, ble det alltid sendt bud etter en bestemt mann. Nemlig: Leonardo da Vinci.

Den antikke kulturs åndsmakt avløstes av Roms militærherredømme og folkevandringens barbariske nedtrampen av oldtidens kulturverdier. Da alle de urolige massene omsider falt til ro, begynte middelalderens stadige strid mellom staten og kirken som begge bygde på det undertrykte folks brede rygg. Det var to navn som regjerte: Keiser og pave.

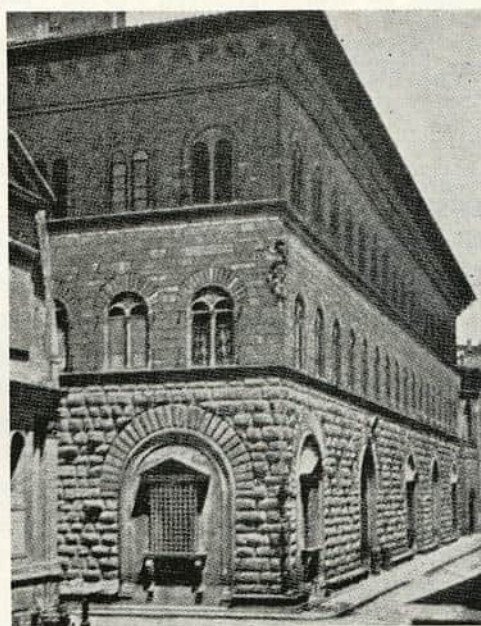
Men menneskeånden lar seg ikke kue til stadighet. Som Reformasjonen vendte tilbake til Apostelkirkens kristendom, vendte Renessansens kunstnere og tenkere seg mot den greske kultur som det store forbilde. Selve navnet «renessanse» dvs. gjenfødelse, understreker nett-

opp denne trangten til å fornye livet i overensstemmelse med gresk ånd, først som etterligninger av de store forbilder i antikk kunst og litteratur og senere som en forherligelse av det frigjorte og utviklede menneske.

Nye oppfinnelser som boktrykkerkunsten og kompasset hjalp til med å spre de nye tankene og muliggjøre de store oppdagelser. Amerika og sjøveien til India f. eks. gjorde verden større for forskerånden.

Renessansen er i sannhet de store personlighetenes tid og de sterke karakterers tidsalder. Menneskenaturen som så lenge hadde vært under middelalderens tukt og tvang og som plutselig følte seg fri, skapte en rekke store åndsmennesker. Oppfinnere, statsmenn, vitenskapsmenn, diktere, helter, musikere, malere, byggmestere og billedhuggere. Ingen tidsalder kan oppvise så mange genier på én gang.

Mens selskapslivet nord for Alpene ennå besto i å drikke og slåss, oppsto det i Italia en fin og fornem selskapstone. Her gjaldt det å overgå hverandre til det fullkomne. Dette smittet også på undersåttene som ble grepet av drift til selvhevdelse. Alle var oppfylt av mangfoldige og rike interesser. De fleste dyrket ved siden av sin hovedbeskjeftigelse en eller annen kunstart som slett ikke minnet om dilettantisme. Renessansemenneskene fikk tid til alt og det med en iver og glød som hørte til sjeldenhetene.

Palazzo Medici bygget omkring 1430 til Cosimo de' Medici av Michelozzo. I dette huset ble pave Leo X født i året 1475.

Leon Battista Alberti.

Eksempelvis kan nevnes familien Medici i Firenze. Cosimo og hans sønnesønn fikk de stolte tilnavnene «Fedrelandets far» og «Il Magnifico», den herlige. De var ikke bare statsstyrere og storkjøpmenn, som gjennom sine banker behersket det europeiske pengemarked. De var også kunstsjønner og vitenskapsdyrkere av rang. De hadde råd til å være mecènes og var det i stor stil. Blant annet stiftet de det berømte og kostbare biblioteket som bærer deres navn, hvor de selv studerte de greske og latinske oldtidsforfattere. De lot samtidens største kunstnere arbeide for seg, og selv hvor opptatt deres tid var fikk de allikevel tid til å pleie sin ånd og holde store selskaper.

Ethvert menneske var stolt over å være født og oppdratt hos Medicierne, Strozziene, Pitierne, Albertierne eller hva nå alle disse fyrstelige kjøpmannsslektene hette.

Et typisk eksempel på innbyrdes kappestrid er historien om Palazzo Pitti, det største av alle florentinske kjøpmannspalasser. Denne imponerende bygning står ennå og rummer bl. a. en av de fineste malerisamlinger i verden. Men hovmod står for fall. Pittierne ble ruinert og i året 1549 kjøpte hertugen Cosimo de Medici palasset.

Alle lag av folket konkurrerte om å være flinkest. Domkirken ble f. eks. bygget for ullveverlagets penger.

Av renessansetidens fremragende begavelser er også de store florentinere Dante og Michelangelo. Dante var ikke bare Italias største dikter, men også en høyt ansett teolog og filosof. Dessuten var han musikalsk og

tegnet glimrende. Og Michelangelo nådde det ypperste både som billedhugger, byggmester, tegner og dikter.

Men selv den aller største naturbegavelse når ikke slike høyder uten en mektig innsats av arbeide og viljenspenning. Derfor utstråler det fra disse store allsidige personligheter en makt som virker overveldende og uimotståelig.

Leon Battista Alberti var et slik allsidig geni. Han levde 1404–1472 og var i livsførsel i allsidig viten og kunstnerisk skaperkraft et fullblods Renessansemenneske. Han ble født i landflyktighet av florentinske foreldre og først da han var 30 år fikk han bosette seg i Firenze. Han ble snart hjemme i Medicernes strålende selskapsliv.

Alberti var dannet tvers igjennom, og han var berømt for sin tale- og ridekunst. Kroppen hans var gjennomtrenet i all slags sport og han ble både en stor humanist og kunstner. Han komponerte, diktet, malte og var ekspert i fysikk, matematikk og lærte seg dessuten alle slags håndverk. I kunsthistorien blir Alberti omtalt spesielt som arkitekt, fordi hans geniale og banebrytende bygningsverker er utbredt over hele verden. Han var også mekanisk oppfinner og han skrev sine dikterverker både på italiensk og latin. Ved siden av alt dette var Alberti en edel og uegennyttig karakter, og han forutsa også mange ting og begivenheter i fremtiden. Hans valgsprog var: «Menneskene kan alt, bare de selv vil.»

Likevel er det ett menneske som rager høyt over Alberti. Et geni hvor selv de store blir små: Leonardo da Vinci. Mesteren over alle mestere.

Fra den lille fjellbyen Leonarde i Toscana gjør han eventyret til virkelighet. Han er et sarsyn, en stor kunst-

Leonardo da Vinci. Er nå i Palazzo Pitti.

Den hellige Anna.

Denne tegningen av Leonardo er nå i Royal Academy i London.

Leonardis bilde av en kriger.

*Her gir han et yppelig uttrykk for leiesoldatenes brutalitet.
Tegningen er nå i privat eie Paris.*

ner og vitenskapsmann. Han behersker alle kunstarter til fullkommenhet, og hans etterlatte manuskripter og tegninger viser at han som vitenskapelig forsker har tenkt tanker og ant oppdagelser og oppfinnelser som først ble virkeliggjort flere menneskealder etter hans død. Han levde fra 1452 til 1519. Sammen med Rafael og Michelangelo utgjør han høy-renessansens uforlignelige kunstneriske kløverblad.

Den unge Leonardo var vakker som en gud. Han var sterk. Bare med nevene kunne han bøye en hestesko, men samtidig så godhjertet at han ikke tålte å se et menneske led vondt, eller at en fugl ble fanget.

Han skrev lærde avhandlinger om kunst, såvel som astronomi, fysikk og matematikk, geologi, zoologi og botanikk og meget annet. Samtidig var han en dyktig ingeniør og mekaniker og tegnet og konstruerte festninger, broer, møller etc.

Han var bl. a. den første som foreslo å kanalisere

Arnofloden fra Pisa til Firenze, likesom han en menneskealder før Kopernikus visste at jorden ikke var verdens midtpunkt. Han arrangerte fester for fyrster og konger, leste vers og laget de utroligste festlige ting.

Malerkunsten nådde i Leonardos bilder en hittil ukjent fullkommenhet. Hans ry hviler bare på noen få malerier, da mesteparten av dem ble ødelagt ved kriger. Ikke ett maleri er vel så berømt som hans «Mona Lisa». Verdensberømt er og Leonardos store nattverdsbilde, som ble malt på en klostervegg i Milano. Men dessverre er dette bildet en del ødelagt av oversvømmelser og delvis av franske soldater som brukte klosteret som stall, og moret seg med å kaste til måls etter apostlenes hoder.

En vidunderlig vakker tegning er også «Den hellige Anna».

Omrissene av Leonardo da Vincis vesen er så stort at man i ham mere aner enn oppfatter legemliggjørelsen av det høyeste ideal.

E. K.

Festen hos Pettersen var i full gang og hadde nådd høydepunktet, da Møller ringte i telefonen og bad om å få snakke med verten.

– Hør her, Pettersen, sa han, jeg bor rett under Dem, og nå har det vært selskap oppe hos Dem i 8 timer! Det forstyrrer meg forresten ikke, heller ikke gjør det meg noe med alt skrålet og trampingen. Radioen, platespilleren og pianoet og den fæle sangen er også all right! Men jeg vil helst ikke bli overstadig beruset, så nå vil jeg be Dem være så vennlig å blande litt mer fruktsaft i gin'en som drypper gjennom taket!

I Daily Express finner vi en liten artikkel om en ny verdensrekord som er satt fornylig. Dette gjelder rekord i sammenhengende skravling. En 32 år gammel husmor, mrs. Mary Davis fra Oklahoma, har i en konkurranse med fem andre finalister satt ny skravlerekord på 94 timer, 32 minutter og 5 sekunder uavbrutt. Det var en meget hard konkurranse som ble fulgt med blandet interesse av dommerne.

Vi synes oppriktig synd på hennes mann.

Flombelysning av Norsk Hydro

I forbindelse med oppføringen av Norsk Hydro's nye administrasjonsbygg i Bygdøy Allé 2, ble det bestemt at bygget skulle flombelyses så sant dette lot seg gjøre på en estetisk god måte. Et annet firma og vi fikk så i

oppdrag å fremkomme med forslag til løsning av denne oppgaven, i samarbeid med Hydro's egne folk.

Det man ønsket var en flombelysning av byggets to langsider samt sydveggen med sine balkonger. Belys-

ningen måtte fremheve byggets arkitektur og virke diskret, lyskildene burde være mest mulig skjult, parkområdet minst mulig berørt, og endelig måtte naboen på ingen måte bli sjenert av lyset.

Etter at vi hadde funnet et par, etter vår mening, passende punkter i terrenget der lyskasterbatteriene kunne plasseres, foretok vi beregninger som viste at resultatet ville bli godt med de valgte standplasser, og dermed var det klart til prøvebelysningen.

Også det konkurrerende firma var klar og dagen, eller rettere natten, for prøven som omfattet belysning av en langvegg, ble fastlagt. Vi ble etter hvert en hel forsamling av representanter for oppdragsgiveren, arkitekt, elektroteknisk konsulent, hagearkitekt osv. Spenningen var stor. Hvorledes ville konkurrentens anlegg arte seg? Han var først i vinden. «Lys på». Jo, bygningen var godt opplyst og en fornøyd mumling sammen med anerkjennende utbrudd kunne høres fra forsamlingen. Vel, vi syntes kontrastvirkningen og skyggedannelsen ikke var riktig god, og holdt selvsagt en knapp på at det skulle bli enda bedre når vår tur kom. Men begeistringen var stor og vi var sant og si litt kortpustede like før ordren «lys på», lød en gang til. Jo, det var bedre og konkurrenten var den første som kom med kommentar: «Nå slo dere oss ut». Og det gjorde vi da også i de andres øyne, og fikk bestillingen på anlegget.

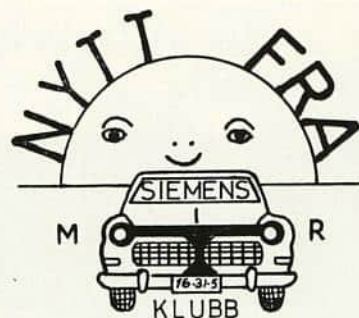
Ennå var det et langt lerret å bleke for anlegget sto ferdig. Vi måtte tegne ut en mast som kunne gi plass til det nødvendige antall lyskaster og som samtidig hadde en utforming som kunden og arkitekten kunne godta. Vi kom tilslutt frem til en kon stålørsmast med en gaffelformet toppseksjon og fikk to av disse laget ved et tysk verk.

Etter lang leveringstid og uforutsette forsinkelser sto mastene på plass. Så var det innstillingen som sto igjen. Med velvilje fra Oslo Lysverkers side fikk vi leiet en elevatorvogn og så var det å stille hver lyskaster til så man fikk det beste resultatet samlet. Å stille et flomlysanlegg er et tidskrevende arbeide og timene var blitt små innen vi trette, men godt fornøyde tok fatt på hjemveien.

Og så noen ord om den tekniske løsningen av anlegget: Det ble benyttet i alt 21 stk. Siemens lyskaster, type AL41, fordelt med 18 stk. på 2 spesialmaster ved Bygdøy allé, samt 3 stk. på et stativ plassert på taket over spisesalen. 6 av lyskasterne er forsynt med 1500 W, de øvrige 15 med 1000 W normallamper. Samlet effekt er altså 24 kW.

Man var først inne på tanken å installere dempningsanlegg for flomlyset, men da dette kun kom til å bli benyttet ved inn- og utkoplingen, gikk man ikke til anskaffelse av dette i første omgang.

Hvor vårt arbeid er, er våre gleder.

Det er en kjent sak at det å holde bil i dag ikke er noen billig fornøyelse. En alminnelig mann kan ofte få følelsen av at han blir lurt opp i stry når han får regninger så lange som gode danske smørbrøddister. Det er ingen ting å si på at han ofte blekner.

Ut fra dette, om det skulle være mulig å redusere utgiftene til bilhold en del, var det at noen ivrige sjeler innen firmaet tok initiativet til å få stiftet en bilklubb. Dette var ingen ny idé, da slike klubber allerede var et faktum hos en flerhet av våre større firmaer, så som Spigerverket, Standard, Oslo Sporveier etc. Under tegnede foretok en del undersøkelser i marken, og satte seg i forbindelse med tillitsmennene innen noen av de nevnte klubbene. Det ble da fort klarlagt at det ikke dreide seg om småsummer man kunne spare, hvis man organiserte en klubb. For verksteder og leverandører ga jo mulighetene seg til å kapre en samlet kundekrets i ett slag. Dette ville igjen gi utslag i forenkling av kundebearbeidelsen, og for å oppnå kvantumsrabatt. Muntlige og skriftlige avtaler ble inngått med verksteder og leverandører, og jeg kan forsikre at det er lønnsomme avtaler for vanlige bileiere.

Med denne bakgrunn ble alle interesserte bileiere innkalt til konstituerende generalforsamling i BIOS tirsdag den 13. november 1962, og klubben ble et faktum.

De vedtatte lover lyder:

LOVER

- § 1. Motorklubben i Siemens Norge A/S og tilsluttede selskaper har til formål å være sine medlemmer behjelpelig med å holde bilutgiftene lavest mulig. Videre er formålet å drive opplysningsvirksomhet om bilen og om trafikkspørsmål i sin alminnelighet.
- § 2. Medlem av klubben kan enhver bli som er ansatt ved Siemens Norge A/S og i de tilsluttede selskaper. Medlemskapet gjelder de motorkjøretøy som eies av medlemmet og/eller dets husstand, og er registrert i klubbens kartotek.

- § 3. Bilklubben ledes av et styre på 5 medlemmer.

§ 4. Årsmøte skal holdes i oktober måned. Det skal bekjentgjøres ved oppslag på vanlige oppslagstavler senest 3 uker før årsmøtets avholdelse. Forslag som ønskes behandlet på årsmøtet skal være styret ihende senest 10 dager før møtet.

§ 5. Årsmøtet skal behandle:

- 1) Beretning.
- 2) Regnskap.
- 3) Innkomne forslag.
- 4) Valg.

§ 6. Årsmøtet skal velge:

- 1) Formann.
- 2) Viseformann.
- 3) Sekretær.
- 4) Kasserer.
- 5) 1 styremedlem.
- 6) 2 varamenn til styret.
- 7) 2 revisorer med varamann.
- 8) Valgkomité som skal bestå av 3 representanter hvorav 2 velges av årsmøtet. Dessuten oppnevner styret 1 representant innen sin midte. Valgkomiteen velger selv sin formann. Styret velges for 2 år, men første året sitter formann, sekretær og 1 styremedlem bare 1 år.

§ 7. Styret har fullmakt til å oppnevne de hjelpeutvalg som det anser nødvendig for å løse de arbeidsoppgaver som tas opp på klubbens program.

§ 8. Spørsmålet om kontingent skal av styret legges fram for årsmøtet (behandles under § 5, pkt. 3).

§ 9. Alle avstemninger avgjøres ved alminnelig flertall.

§ 10. Klubben kan ikke oppløses uten at 3/4 av medlemmene skriftlig har stemt for dette.

§ 11. Ved eventuell oppløsning av klubben skal dens aktiva overføres til Budsjettkomiteen for oppbevaring til en eventuell senere ny klubb som dekker de formål som er skissert i disse lovers § 1.

Loven er vedtatt i Motorklubbens konstituerende møte 13. november 1962.

Styret

Som det fremgår av formålsparagrafen, er klubbens formål å holde bilutgiftene lavest mulige, og ikke minst, å drive opplysningsvirksomhet om bilen og trafikkspørsmål i sin alminnelighet. Dette siste er ikke minst viktig, idet bruken av bil på en riktig måte kan gi seg merkbare utslag både økonomisk og trafikkmessig.

Klubbens første styre fikk følgende sammensetning:

Formann: Helge Paulsen

Viseformann: Egil Thømte

Sekretær: Per Egil Berg

Kasserer: Frank Larsen

Styremedlem: Agnar Risberg.

Varamenn: Rolf Johansen og Karsten Andreassen.

Som revisorer ble valgt Per Schiøth og J. Stette med J. Fuglesang som varamann.

Til valgkomité ble valgt Ths. Morland og Harry Holmgren.

Som kontaktmenn på de forskjellige steder fungerer:

I Rosenborggaten: Arne-Egil Tronrud, tlf. 421

I Rosenkrantzgaten: Reidar Hagetrø, » 916

I Sandakerveien: W. Romen, » 557

I Amtm. Meinichs gate: H. Paulsen, » 392

Alle henvendelser gjøres utelukkende til disse kontaktmenn i spisepausene. De vil alltid være ajour, og kan gi de nødvendige opplysninger om klubbens forbindelser etc.

Vi håper, og dette er jeg også forvisset om, at alle bileiere eller eiere av motorkjøretøy etterhvert melder seg inn i klubben. Kontingenten ble av generalforsamlingen satt til kr. 10.- pr. år, og det er ingen tvil om at disse pengene snart er opptjent.

Det er vår mening å holde møter med foredrag, film og demonstrasjoner så ofte som mulig for at medlemmene skal kunne skaffe seg de beste opplysninger om bilen og bilhold. Klubben vil ta opp aktuelle spørsmål, og som eksempel kan vi nevne at det er mulig at medlemmene, ved en form for dugnad, i nær fremtid kan anskaffe seg transistortenning til bilen sin.

Ved velvillig imøtekommenhet fra redaktørens side, vil SIEMENS-AVISEN i hvert nummer fremover ha en egen Motor-spalte, hvor vi vil forsøke å ha aktuelle artikler som vil interessere bileiere.

H. P.

Farvel Selveig, farvel Elsa, Anne, Lise, farvel alle sammen!

Tjen på ideen

Mange bedrifter har i dag en forslagsordning. Enkelte steder virker systemet bra, og det kommer inn både mange og gode forslag. Andre steder kan resultatene være vesentlig dårligere, og alt for ofte hender det dessverre at man rett og slett må avvikle ordningen på grunn av manglende oppslutning.

Hos oss har heller ikke forslagssystemet innfridd helt de forventninger man har stillet. Ja, mange trekker sogar på smilebåndet når de ser forslagsskassene henge rundt om i de forskjellige avdelingene. Ofte kan man få det inntrykk at dette systemet har fått et noe komisk skjær over seg. Man kan bare beklage denne utviklingen, for forslagsordningen er i seg selv et viktig ledd i rasjonaliseringsarbeidet innen bedriftene. Men hva er så grunnen til denne negative innstillingen? Er det mangel på initiativ og fantasi fra de ansattes side, eller er det noe ved selve systemet og dets virksomhet som er hemskoen?

Kan noen av våre lesere svare oss på det? Vi er meget takknemlig for en reaksjon i form av svar, og gjerne med forslag til forbedringer av det nåværende system.

I 1961 kom det inn i alt 9 forslag, hvorav

1 forslag	ble premiert med kr. 200.-
2	» 100.-
1	» 50.-

I tillegg kom så ekstrapremien på kr. 1000.- til ing. Dahlberg for årets beste forslag.

Ifjor (1962) fikk vi inn 10 forslag, hvorav

2 forslag	ble premiert med kr. 100.-
1	» 50.-

Tatt i betraktning at man f. eks. i Oslo har ca. 600 ansatte, er dette et beskjedent resultat. Her bør vi da forsøke å intensivere tankevirksomheten med henblikk på å finne bedre og enklere løsninger på de forskjellige områder vi er beskjeftiget. Som et eksempel kan nevnes, uten sammenligning forøvrig, at ved General Motors fabrikk ble det i løpet av 6 måneder levert inn over 30 000 forslag. Av disse var det så mange gode at man tok i bruk et nytt forslag hvert 45. minutt.

Forslagsvirksomhetens primære oppgave er som nevnt å øke produksjonen og produktiviteten innen firmaet. Men samtidig er det viktig at man på denne måten gir

de ansatte anledning til å luften sine meninger og fremkomme med forslag til forbedringer av ethvert slag. Altså et kontaktledd mellom bedriftsledelsen og de ansatte.

Hver enkelt av oss bør spørre seg selv om f. eks.: «Kan ikke dette arbeidet gjøres på en annen og lettere måte?» «Har vi direkte bruk for dette skjemaet, denne statistiske oppgaven osv.?» «Kan det tenkes f. eks. at noe av det jeg gjør i det hele tatt ikke er absolutt nødvendig?» – Slik bør man sette fantasien i sving for å komme frem til forbedringer og forslag. Summen av ubrukte ideer er sikkert stor. Det gjelder bare å få dem frem i lyset.

Mange av våre ansatte går sikkert med slike tanker i hodet, men har visse vanskeligheter med å feste dem på papiret. Eller kanskje å illustrere det hele på en slik måte at bedømmelseskomiteen klart kan forstå hva det dreier seg om. Forslagsstilleren kan derfor eventuelt henvende seg til sin avdelingssjef, formann e. l. for å diskutere ideen, og således komme frem til den beste og klareste form. Dette vil jo alle være tjent med. Den hjelp som f. eks. formann e. l. yter, gir ikke denne rett til noen del av premien, hvis da ikke disse to har inngått et direkte samarbeide om saken. – Denne hjelpen og veiledningen er selvfølgelig helt konfidensiell.

Så nå er det bare å legge hodene i bløt, brette opp ermene og sette i gang!

Det er verdt å forsøke. La mottoet være: «Tenk – tjen!!»

Bj

Teknisk fellesmøte i Oslo

I tiden 11.-13.1.63 ble det holdt et teknisk fellesmøte i Oslo med representanter fra alle de fire Siemens-selskapene i Norge.

Siden siste møte i Trondheim har en rekke komiteer vært i virksomhet for å takle felles problemer og samarbeidsproblemer, og resultatene fra dette komitéar-

beidet ble lagt frem og diskutert og en rekke nye saker ble tatt opp.

Interessen for disse møtene viste seg å være meget stor, og det hersket full enighet om at denne form for samarbeid bør fortsette.

Møtene ble denne gang holdt i Sandakerveien 33 C,

Fra motet i kantinen og utstillingen i konferanserommet

Fotos: Henriksen & Steen.

Også pausen ble benyttet til diskusjon.
Disponent Jespersen, siv.ing. Hoftun, ing. Stokkan, overing. Eger
og siv.ing. Hay i munter samtale på tegnesalen.

Avd.ing. Drangsholt S/T har et lydhørt publikum.

og vi bringer noen fotoglimt fra dette arrangementet. Fredag aften hadde deltagerne en overordentlig interessant tur til Fornebu hvor det ble vist flysikring og flyplassbelysning, under ledelse av ingeniør Hay S/O.

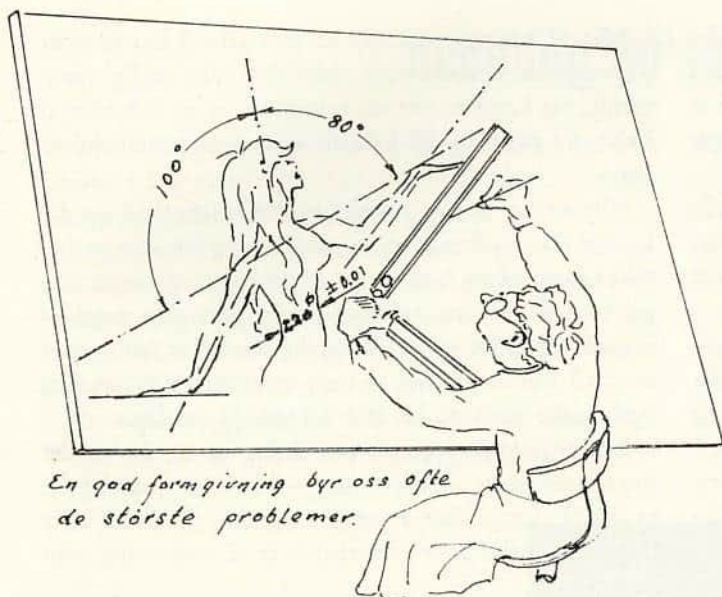
Avslutningen fant sted søndag, med bl. a. besøk på Vrangfoss Kraftstasjon, hvor vi hadde den glede at også direktør Dehli-Jemtland og direktør Ljunggren fra Svenska Siemens AB var med.

Vrangfos Kraftstasjon er for øvrig behørig omtalt i vår avis nr. 4, 1962 av sivilingeniør Viggo Hansen.

Gruppe 12 er i ferd med å lage en permanent utstilling i konferanserummet i 4. etasje i Sandakerveien 33 C, og et par bilder av dette er innflettet.

Møtet ble vellykket i alle deler og var både interessant og meget nyttig.

Produkt- utvikling

Av Egil Rein

«Gi en kort beskrivelse av hva du steller med om dagen» var stiloppgaven vårt blads redaktør ga meg over telefonen.

Når man kommer hjem og sitter avslappet i en stol og tenker på en arbeidsdag som vesentlig har artet seg som et hektisk kappløp med tiden, syntes i første omgang oppgaven å være veldig enkel.

Det kan sikkert skrives mange sider om bare en slik dag: De fleste av oss vil nok ved nærmere ettertanke finne ut at en detaljert beskrivelse av en arbeidsdag vil representere et tørt og lite interessant lesestoff.

Hva er det egentlig man har «begått» i løpet av dagen? At en eller annen av oss har «unnfanget» en eller flere ideer, skissert, utprøvet og forkastet prøven fordi denne har forårsaket at nye ideer er født, prøvet og forkastet, – et evig jag for å prøve å komme frem til et produkt som vi håper skal bli fullkomment.

Det blir tynt stoff og lite å skrive om.

Utviklingen av et nytt produkt, og veien frem til produksjon av dette er lang og tornefull, og selv en populær beskrivelse må begynne med begynnelsen.

Det starter som regel med at fabrikkssjefen ventilerer saken med vårt firmas øverste ledelse. Enhver fabrikk må stadig arbeide med videre-utvikling og forbedring av den i fabrikkens løpende produksjon, og av hensyn til konkurranse og den tekniske utvikling, ta sikte på å utarbeide nye modeller eller nye produkter, så tidlig som overhodet mulig, og helst i god tid før bestående produkter går ut.

Ved utvikling av helt nye modeller, må det være et intimt samarbeide mellom vårt firmas salgsfolk og de ved fabrikkens som steller med konstruksjon.

Samarbeidet består i en vurdering av markedets behov for et produkt med de tekniske data og av den

standard fabrikkens kan produsere med de midler vi har til rådighet.

De midler vi har til rådighet idag er slett ikke så dårlige. Det kan vel heller være vanskelig å få tak i tilstrekkelig med fagfolk med de spesielle forutsetninger som må til for at vi skal være sikker på gode produkter i vår magnetofonfabrikk i Rosenborggt. 19.

For oss som arbeider med produktutvikling ved magnetofonfabrikken er apparatens pris en faktor vi må ta hensyn til allerede fra starten av.

Det aller første som gjøres er å sette opp disposisjoner dvs. en fortegnelse over de tekniske funksjoner apparatet skal ha og normer for disse funksjoner.

Videre treffes beslutning om i hvilke varianter en ny magnetofon-type skal markedføres (koffertmodell, kasettmodell for henholdsvis stereo eller mono-apparater).

Mens utviklingsarbeidet skrider frem ved tegnekontor og laboratorier, holdes det ukentlige møter, hvor salgsavdelingen de siste år har vært representert med omtrent samme antall representanter som fra konstruksjonens side. Etter hvert som det blir samlet deler til forsøksmodeller for utprøving av forsterker og mekanikk, blir også disse modeller nokså detaljert forelagt og drøftet med salgsavdelingens folk.

Designerarbeidet er den første del av utviklingstiden, sterkt knyttet til konstruksjonsarbeidet, når det gjelder topplate og de ytre synlige deler av apparatet som er mekanisk forbundet med det indre drivverk. Den sammenheng mellom mekaniske deler og det ytre «skall» gir ikke rom for helt fri designerfantasi, og linjene er ofte nokså bundet.

Senere når det dreier seg om utvikling og design av koffert og kasett står man noe friere i valg av former. Også disse designermodeller og utkast blir ofte forelagt

og drøftet med salgsfolkene, spesielt når det gjelder fargevalg hender det nok at en og annen kan se «rødt».

Helt naturlig vil det ved drøftinger av denne art i et såvidt rommelig forum lett være forskjellige meninger om hvordan den endelige løsning bør være.

Det blir ofte svært mange forslag, men vi er nok alle enige om at disse diskusjoner er fruktbringende selv om vi ikke er enige på alle punkter. Og glade skal vi være for det, ellers kommer det ikke noe ut av det hele.

For å vurdere alle forslag som fremkommer må det bygges nye modeller eller forandres på de bestående. Det blir en grundig «saksbehandling», men det tar lang tid.

En salgsmanns drøm er jo et produkt som selger seg selv, med toppkvalitet til billigste pris, og en produksjonshastighet i fabrikken som ligger så nær som mulig opp til salgsvolumet. Dette er selvfølgelig det eneste riktige, men er som regel ofte vanskelig sett fra et fabrikkasjonsmessig synspunkt. Fordi som bekjent prisene synker først når produksjonsvolumet stiger.

For å få prisen pr. apparat så lav som mulig må det på konstruksjonsstadiet som innledningsvis nevnt, håndlegges prøver på hver av de mange hundre deler et apparat består av, som oftest flere eksemplarer av hver eneste en av delene. For at en liten detalj i apparatet skal kunne sies å være klar til produksjon, må vi stille følgende krav:

Enkeltdelens form skal være så enkel som mulig av hensyn til fabrikkasjonsverktøyenes kostende. Den skal være lettest mulig i vekt, men solid nok for funksjonen. Den skal kunne fremstilles på automatmaskin, og sist det viktigste, den skal være så enkel å fremstille at den koster minst mulig.

Operasjoner som fresing, sveising, liming, boring og brotsjing skal så langt det er mulig unngås.

Bare automatrede og stansede deler er egentlig kravet vi må stille oss.

Hver enkelt av de mange hundre apparatdeler får et tegningsnummer, og når hele «boken» av tegninger er ferdig, dvs. hver del grundig gjennomprøvet i laboratoriet, treffes det beslutning om at fabrikkasjonsverktøyene skal lages. Nå er loddet kastet og mulighetene for å forandre er ikke lenger til stede uten store omkostninger.

Fabrikkasjonsverktøy (stanseverktøy) er meget kostbare. Skal ca. priser nevnes så koster et enkelt stanseverktøy for en liten skive ca. kr. 1000.—, mens de mer kompliserte deler som chassiser o. l. lett vil komme opp i 30–35 000 kr.

Fabrikkasjonsverktøy etc. til en magnetofon vil med dagens priser gå opp imot 1/2 million kroner, helt avhengig av de krav man stiller til apparatet.

Dette kommer i tillegg til utviklingsomkostninger etc. og inngår i sluttalkylen ved fastsettelsen av ab. prod.-prisen pr. apparat.

Når vi vet med oss selv at vårt arbeid har så store økonomiske konsekvenser, blir det hele veldig spennende, og kampen om en besparelse på et helt eller et halvt øre pr. liten del kan gi oss den rene «spilleliden-skap».

Alle som er med er besjelet av denne spareånd, og det hender ikke sjelden at en av oss låser seg fast i en tanke- rekke frem til en løsning av et problem, så fast at han ser bare denne ene vei frem, mens det som regel er mange veier. Da er det hyggelig å vite at «Alle veier fører til Rom». Og når vi først er kommet hit, skal vi også huske at «Rom ble ikke bygget på én dag.»

Konstruksjon og produktutvikling er utvilsomt det mest interessante av alle yrker. – Ikke i noe annet yrke er det så mange ting å være uenig om, mens det ikke finnes noe yrke hvor samarbeide er så nødvendig som nettopp her.

Restauratørenes tap på skjenking av brennevin

Dette gir A/S Vinmonopolet en nettofortjeneste på ca. kr. 18,—, som — vel å merke — ikke er underlagt prismyndighetenes organer, f. eks. Oslo prisnemnd. For billigere brennevinstyper som f. eks. Siemens Aquavit blir restauratørens godtgjørelse kun ca. kr. 3,— pr. flaske og Vinmonopolets nettofortjeneste ca. kr. 8.

«Dagbladet»

FRANSK LOVGIVNING

Ifølge pålitelige kilder fra Paris er det i den franske lovgivning funnet frem en merkelig paragraf som regjeringen ennå ikke har revidert. Paragrafen skriver seg helt fra 1770 og lyder slik:

»Enhver kvinne som trekker en av kongens undersåtter inn i ekteskap ved hjelp av dufter, kosmetikk, uekte tenner, utstoppede skjørt, høyhålte sko, falske bryster eller hofter eller andre ting som ikke er hennes egne og naturlige, og som kan bidra til å gi mannen falske forventninger om ekteskapelige gleder, skal tiltales for hekseri og ekteskapet vil bli erklært ugyldig. Det skal ikke komme kvinnen til gode om hun vasker sin kropp og sitt hår med såpe og vann.»

Etter dette blir det ikke lett å påvise ett gyldig fransk ekteskap.

Avdeling 80's salgsmøte

Søndag 7.-10. januar 1963 var i år fremmøtedag for deltagerne i Salgsmøtet for Avd. 80. Som i fjor var møtet forlagt til Hadeland Turisthotell på Gran.

Et forparti fra arrangørene ble sendt oppover på formiddagen med en av folkevognbussene for å ordne med innkvarteringen og andre detaljer og for å kunne ønske hovedstyrken, som startet opp med buss fra Rosenkrantzgt. 11 kl. 16.30, velkommen.

Hovedkontingenten fra S/T hadde lagt veien over Hamar og skulle kjøre med ingeniør Saugstad og herr

Aas over til Gran. Ing. Saugstad hadde dessverre måttet kapitulere for en kraftig forkjølelse og trønderne fant ham i sengen. For ikke å lage brist i arrangementet, stilte han beredvillig bilen sin til disposisjon, og vi klok- ket de to Hamar-bilene inn på tunet en stund etter bor- gelig sengetid. Men Grønning fra Tromsø manglet. Han skulle etter planen ha byttet fly på Værnes ved 13- tiden om dagen og vært med bussen fra Oslo, men flyet nordfra var blitt værforhindret og betydelig forsinket. Vel, det gikk flere fly fra Værnes og ved hjelp av fly,

*Diskusjonene fortsatte
til langt på natt*

Litt surstoff og mosjon kvikket opp.

tog og drosje klarte Grønning å ta seg frem selv om klokken hadde tatt fatt på de små timer innen han var i hus.

Mandag kl. 9.00 startet programmet, men først hadde alle ydet fru Jordstads bugnende frokostbord behørig rettferdighet. Og så gikk det slag i slag med fellesmøter og gruppemøter til kl. 21.45 – bare avbrutt av lunsj- og middagspause. 10 timer i møter første dagen er hard kost. Tirsdag gikk på samme måte – gruppemøter frem til middagen kl. 18.00.

Ute skinte solen fra en skyfri himmel og sneen glitret som om den var overstrødd av millioner av diamanter, men det eventyret var det bare å vende ryggen til og håpe på tid og energi nok til en rask tur i lunsjpausen. En aftentur i måneskinn kan også være fint, men med ing. Stokkan på talerstolen kl. 20.00 med orientering om verkstedet og fabrikken i Trondheim og stor diskusjon etterpå om nåværende og fremtidige produkter, kunne det ikke bli noen slik før kl. 22.30 – og da fristet ikke de 20 kuldegradene så sterkt heller. Men de sporty og barske tok seg likevel en tur. (Hvor lenge de befant seg ute, vites ikke, men enkelte kom sent hjem). Selv Hadeland har sitt å by på for den som forstår seg på det.

«Hver sin lyst» – sa de som slappet av over et glass i salongen i stedet, eller henga seg til sporten rundt ishockeyspillet i kjelleren.

Neste dag var det igjen like hard kjøring med gruppemøter til gongongen lød og forkynte at middagen var servert. Og denne kvelden hadde arrangørene virkelig bestemt at det ikke skulle være faglig program (offisielt altså. I bakhånden hadde de imidlertid et par tekniske filmer som de gjerne skulle ha vist frem). Aftenens program bød på stor Bingo-konkurranse. Elleve spill ble avviklet i to puljer, og det rikholdige premiebordet (samlet verdi kr. 22.–) hjalp til å holde spenningen på topp. Det ble baby til Jespersen sen. – og Svein Jahnsen

The boss and the big boss.

fikk en noe mer tilårskommen fradragspost på sin ungkarsselvangelise. Ellers vanket det sjokolade og røyk til deltagerne fra syd, øst og vest, mens den ellefte og største premien – en trebolle med hilsen fra Gran – havnet i Trondheim. I pausen mellom puljene skulle så disse berømmelige filmene vært kjørt, men så dukket Kari Diesen-showet opp på skjermen, og det er vel ikke å fortenke noen i at de syntes dette passet bedre inn i Bingo-aftenen enn en film om trege sikringer. Fremtidige arrangører anbefales å ha TV-programmet foran seg når de legger opp rundeskjemaet. Vel, showet tok en ende, og med list og lempe fikk man forflyttet publikum ned i foredragssalen og gitt det nok en Siemens-injeksjon hvoretter Bingo-spillet fortsatte.

Torsdag var viet salgsteknikk og avsluttende diskusjon. For første del av arrangementet hadde man sikret seg konsulent Borchgrevink fra Hartmark & Co. som ga en friskt fremført «brush up» av en del av salgsteknikkens finesser. I forbindelse med dette var det lagt opp tre korte salgsspill med Bjørset, Vassbotn og Kraakenes som selgere og Gismervik, Jespersen jr. og Kristiansen henholdsvis som en installatør, en driftsingeniør og en elverksjef som de førstnevnte skulle selge våre varer til. Det ble tre fornøyelige sketsjer hvor det hverken mangel skuespillertalent, frimodighet eller entusiasme for våre produkter. Lærerike ble de også ved diskusjoner som fulgte hvert spill.

I den avsluttende diskusjonen, som var siste programpost for årets salgsmøte, vekslet innlegg, spørsmål og svar i rask rekkefølge. Enkelte ganger ladet stemningen seg opp, slik at man faktisk kunne frykte overslag, men sakligheten var aldri i fare. Arrangørene måtte tåle både ros og ris, og de gjorde sikkert enkelte notater angående fremtidige møteopplegg. Kl. 17.30 måtte diskusjonen avbrytes, men den fortsatte nok mer uoffisielt til langt på natt.

Etter motets slutt gikk man over til de kulinariske nytelser.

Under diskusjonen hadde direktør Jemtland og direktør Astrup kommet til gårds og bød nå velkommen ved et festlig pyntet middagsbord.

Neste morgen kl. 9.15 svingte bussen ut fra tunet igjen, mens arrangørgruppen vinket farvel og håpet at det var en fornøyd – om enn sliten skare som dro av sted.

Februarvise

Jeg sitter i min stue
en kveld i februar.
Da får jeg se en flue
som overvintret har.

Av varmen fra min grue
er den blitt lokket frem.
Men pass deg, lille flue,
husk vinteren er slem.

Dog stygge, lille flue
du bringer tanken hen
på dager uten snue
og sol og vår igjen.

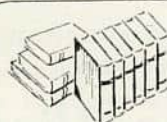
Og sommerkvelder, flue,
med solbrent rygg så om
og blomster på hver tue,
det er en vakker drøm.

Jeg vekkes av min frue
som ber om mere mynt.
Da får hun se min flue,
og jakten er begynt.

Den stakkars, lille flue,
som sitter i mitt tak
får Dagbla' midt i lue
og dette med et brak.

Og liket av min flue
med drommen fin og var,
kremeres i min grue,
– og det er februar.

Gangar Whist (leilighetspoet)

BIBLIOTEKET

NYE BØKER

- 658.8 Sales and Engineering Representation
Lee O. Thayer, 1958 Mc Graw-Hill Book
Company. 210 sider
- 621.398 Praxis der UHF-Fernsehantennen
Dipl. Ing. Ernst Peter Pils
- DK 37 Hva er godt riksmål, André Bjerke
- 621.311.2 Plant development in the Electricity Supply
Industry, Part I and
Heavy equipment for power stations,
Part II
Utgitt av Organisation for Economic Co-
Operation and Development
- 621.315.2 Trägerfrequenz-Nachrichten Übertragung
über Hochspannungsleitungen
av H. K. Podszock
- DK 603 Byggeteknikk, Handbok i Husbyggnings-
teknikk, bind II
- DK 603 Technisches Hilfsbuch, Dipl.-ing. Fritz
Pohl og R. Reindl
- DK 621.316 Die Isolierung grosser elektrischer Ma-
schinen, Hartmut Meyer
- DK 621.316 Erdungen in Wechselstromanlagen über 1
kV, Walther Koch
- DK 658.3 Lederens oppgaver, Bo Carsten Carlberg
- DK 621.300 Der Weg der Elektrotechnik, Band I
Gesichte des Hauses Siemens,
Georg Siemens
- DK 621.300 do., Band II
- DK 603 AEG-Hilfsbuch, Verlag W. Girardet,
Essen
- DK 41 Fremmed-ordbok, Ernst W. Selmer

Kong Vinter og prins Vår

Det var gnistrende kaldt med snøstorm og sterk snø. Langt inne i villmarken lå snøen meterhøy, og vinden suste og rusket i de svære trærne som sto tunge og hvite av all snøen. Det var bare vindens sus som høstes, ellers var alt så stille, så stille. Over det hele hersket den store stillheten som er egen for de svære, ubebodde skogene. Det fantes ikke spor etter mennesker, men hist og her var det spor etter villdyrene som hadde kjempet seg frem i snøen på jakt etter bytte.

Men på en stor åpning langt inne i skogen lå det et hvitt, forunderlig slott. Slottet var høyt med mange rare tårn, og alt sammen var bygd av snø og iskrystaller. Vinduene var av blank, fin is, og søylene foran slottet var presset av snø. Alt sammen var så fint at det lignet mest et under. For det er så sin sak å bygge et helt slott av snø og is. Foran slottsporten gikk levende snømenn og passet på, og ute i den vakre vinterhagen var det fine kunstverk av alle slag.

Inne i det merkelige slottet bodde selveste kong Vinter. Han hersket over vinteren, snøen og alle dyrene i skogen, og soldatene hans var snømenn. Han likte seg best i kulden, kong Vinter, for så snart det ble litt mildt i været, led han svært, og det tok til å dryppe fra taket i slottet hans.

Kongen hadde en datter som het prinsesse Snø, og hun var hvitere og finere i huden enn noen annen. Hun fikk ikke lov til å gå lenger enn ut i slottshagen, og både soldatene og vaktmennene passet godt på så prinsessen ikke gikk ut av hagen.

Prinsessen likte seg godt i snøslottet sitt, men mang en gang kunne hun nok undre seg over hva som gjemte seg bak alle de hvite åsene som lå rundt omkring. Høye fjell så hun også. De hvite fjelltoppene lå tindrende lyse når solen av og til brøt gjennom skylaget og lekte med strålene sine på årstanden og fjellene. Du verden så vakert det var å se på. Om ettermiddagen kunne himmelbrannen lage de underligste farger på snøtoppene, av og til om nettene kunne hun fra vinduet sitt se på den digre månen som laget de store, snøhvite trærne om til spøkelsener. Hun så også svære elgokser som dro forbi og flokker av gråbein som fulgte etter elgsporene. Rev og gaupe lusket innover skogen også.

Men likevel. Hun så aldri noe annet, og derfor grunnet hun på hva som gjemte seg bak fjellene i nord og sør. Mennesker så hun heller aldri, men hun hadde hørt mye snakk om dem . . .

Men så var det en dag at hun fikk lyst til å se seg litt om. Kong Vinter var ute for å møte nordavinden, som var hans beste venn. De skulle visst prate litt sammen om sønnavinden som begynte å bli nærgående og farlig for dem. Det var alt ute i februar. Derfor ville prinsesse Snø benytte anledningen til å lure seg ut. Hun slapp heldig ut fra hagen sin uten å bli sett av soldatene, og litt etter småsprang hun innover i skogen. Langt og lenger enn langt gikk hun, men da hun ikke var vant til å gå, ble hun snart så trett at hun måtte sette seg på en snøfane for å hvile. Det var fin utsikt der hun satt. Så langt hun kunne se lå åsene og de mange fjellene i fin vinterdrakt. Da solen kom over årstanden ble prinsessen med ett så rar. Store svette dråper kom frem på pannen hennes, og hun følte seg ikke riktig vel. Nei, hun måtte skynde seg hjem igjen før kongen skjønte at hun var gått en tur på egen hånd.

Men på en åskant et stykke vekk fra prinsessen satt en ung rytter og så på den vakre piken. Han var høy og lys og hadde et varmt smil. Han fikk lyst til å snakke med henne, for slik en vakker pike hadde han ikke sett noen gang. Hun måtte sikkert være en prinsesse, så hvit og nydelig som hun var. Han vendte om for å si til følgesvennene sine at de skulle bli med ham over til piken, men da han kom tilbake til stedet hvor han hadde sett henne, så var hun vekk.

Kong Vinter var kommet hjem, og da han hørte at prinsessen var borte, sendte han alle soldatene sine ut for å lete etter henne, og endelig hadde de funnet henne og ført henne hjem igjen. Kongen ble sint, kan du vite, for en datter av kong Vinter må passe seg for solen og den milde sønnavinden.

Men rytteren som hadde sett prinsessen var kongens verste uvenn. Det var nemlig prins Vår, og nå ville han absolutt bli kjent med prinsesse Snø, og så dro han og følgesvennene hans ut for å finne henne igjen. Overalt hvor prinsen dro frem hadde han sønnavinden til venn, men kong Vinter fikk se ham og dro sammen med nordavinden for å møte prins Vår. Kong Vinter visste godt at prinsen ville ha datteren hans, men det ville han slett ikke vite noe av.

Og omsider møttes da kong Vinter og prins Vår. Men kongen var ennå den sterkeste. Han lot sin venn nordavinden suse prinsen i møte, og i nordavindens følge var det snø og kulde og is, så prins Vår måtte skynde seg tilbake så ikke alle følgesvennene frøs ihjel.

Men han ga seg ikke for det, sønnavinden og solen hjalp ham. De smeltet snøen for ham så veien hans skulle bli lettere, og etter ham kom det dansende små feer som strødde blomster på marken.

– Når prinsessen ser hvor vakkert jeg gjør landet, så må hun vel bli glad i meg, sa prinsen til sønnavinden. Men det trodde ikke sønnavinden noe på.

Prins Vår hutret og frøs, og noen av blomsterfeene døde, men også kong Vinter tok det på. Han måtte trekke seg lenger og lenger nordover. Han måtte forlate det fine snøslottet sitt sammen med prinsessen og alle som bodde der.

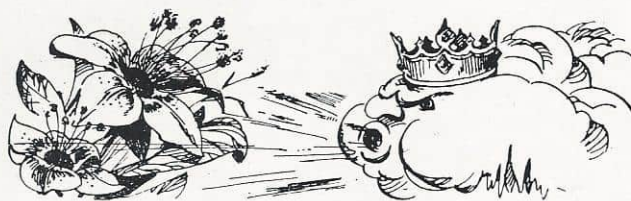
Sønnavinden jaget de grå snøskyene vekk fra himmelen, og så flommet solen på nytt og enda sterkere enn før. Prins Vår smilte og gjorde seg venner med alle. Han ga trærne nytt liv og han lot blomsterfeene sine strø blomster overalt. Han smilte til menneskene og menneskene smilte til ham igjen, og han var velkommen hvor han kom, og solen strålte på hans vei.

Kong Vinter ble arg, men alt det han og nordavinden strevde, så nektet snøen å vise seg mer. Det ble rett og slett bare regndråper . . .

Da prins Vår nådde frem til slottet til kong Vinter, var det bare noen snøruiner igjen hist og her, og hverken kongen eller den vakre prinsessen var å se. De var reist langt, langt mot nord, hvor det evige snølandet ligger, og så langt torde ikke prinsen følge etter.

Men han var glad og tilfreds likevel. For blomstene duftet og fuglene kvitret og sang ham i møte, og alt liv som i orden var, grodde og spirte så det var en lyst å se. Ja, prins Vår hadde gjort sitt inntog i Norge, og menneskene var glade og glemte kong Vinter og prinsesse Snø . . . Og inne i villmarken hvor det gamle snøslottet hadde ligget, der suste nå vinden i det grønne baret og det nye løvet. Elven bruste mektig og vill i vårflommen og nettene ble lyse og dagene ble lange, for solen gikk nesten aldri ned. Og hviskende fortalte vinden trærne sine hemmeligheter fra mange reiser, og trærne nikket igjen og suste i fryd og lot seg villig kjæle av den varme vinden. Men bak de blånende åsene langt der nord lå kong Vinter og samlet krefter og bare ventet. Hans tur kom nok igjen, det var han sikker på.

E. K.

Mikkels frokost

Tidlig en morgen klokken fem
lister Mikkelt seg frem.
Morgenmat, det må han ha –
en høne skulle smake riktig bra . . .

Reven stanser – hva er det?
Der i krattet like ved . . .
Noe ble borte i en busk –
og gjemte seg i løv og rusk.

Mikkelt gjør seg klar til sprang,
han er så sikker denne gang.
Han lurert litt, så en-to-tre . . .
Dermed hopper han avsted.

Et glefs, et skrik, et hyl –
Mikkelt bet visst i en syl.
Det gjorde vondt som bare det,
og derfor stikker han avsted.

For det som Mikkelt hadde sett
var et pinnsvin kamp-beredt.
Nå humret det og gikk sin vei.
mens Mikkelt satt der, trist og lei.

– – –

Det er ikke allting reven greier
– selv om han er en lurendreier!

E. K.

Medarbeidere i S/T Knut Petersen og Arnfinn Johnsen

Sluppen

Arbeidet går fortsatt programmessig ved vårt nyanlegg på Sluppen i Trondheim. Som nevnt i forrige nr. av avisen er hovedlageret kommet på plass i det moderne lagerbygg.

Nå står snart verkstedbygningen med sine 12 000 m² gulvareal klar til å ta imot produksjonsavdelingene og installasjonsavdelingene. Innen 1. mai håper vi å ha alt på plass der.

I bygningen vil det også bli plass til en automatisk kantine i kjelleren som forøvrig bl. a. vil bestå av et par store haller på ca. 3000 m² tilsammen.

I de første dager av februar tok vi i bruk noen kontorer til tegnesaler, etterpå fulgte en del av montasjeavdelingene for brytere, likerettere, tavler etc. og før

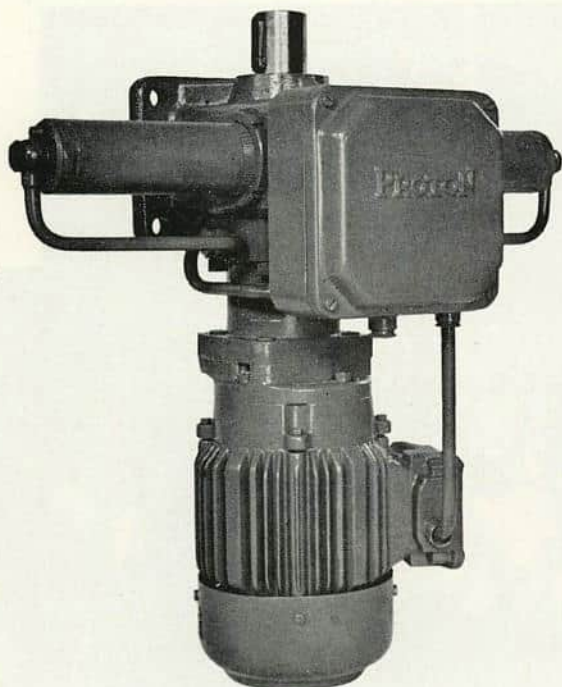
april måned er omme håper vi å ha fått inn også plateavdelingen, maskinavdelingen, serviceavdelingene, verk-tøyavdelingene og andre hjelpeavdelinger ved siden av kontorene for produksjon og installasjon. Det største kjellerlokalet vil til å begynne med muligens bli leid ut til lager for nye biler.

Vi skal forsøke å komme tilbake til en nærmere presentasjon av fabrikkbygningen allerede i neste nr. av avisen.

Administrasjonsbygget er ved månedskiftet januar/februar kommet såvidt langt at råbygget er ferdig til 5. etasje. Vi regner fortsatt med innflytting der etter neste årsskifte.

KP

Elektrohydraulisk driftsanordning

Etter som vår produksjon av friluft-skillebrytere har øket, er også ønsket om en billig, men driftssikker driftsanordning for våre brytere stadig blitt sterkere. Dette ble særlig aktuelt da vi hadde utviklet vår egen 300 kV pantografskillebryter, som nå er satt i produksjon. På disse bryterne benyttes nemlig egen driftsanordning for hver bryterpol. Sterkstrømsfabrikkens konstruksjons-avd. fikk derfor i oppgave å utvikle en ny driftsanordning, og valget falt på elektrohydraulisk utførelse.

Et sentralt oljeaggregat for flere brytere var den første tanken, men etter ønske fra våre kunder ble det bestemt at hver driftsenhet skulle utstyres med eget oljeaggregat. Dermed var retningslinjene trukket, og etter ca. 1 års utviklingsarbeid var den første prototypen ferdig.

Den endelige utførelse, som her er avbildet, består av en helkapslet asynkronmotor, en tannhjulspumpe og en dobbeltvirkende hydraulisk sylinder. Stempelstangen i sylindren er utformet til en tangstang som griper inn i et tannsegment på drivakselen som dermed får en fram- og tilbakegående dreiebevegelse på 180°. P.g.a. en spesiell utforming av 2 tenner på tannsegmentet blir drivakselen sperret mekanisk i hver endestilling. Det hydrauliske systemet er et lukket system uten styreventiler. Drivakselens dreieretning reverseres ved å reversere motoren og dermed oljestrømmen. En automatisk omsjaltventil holder alltid åpen forbindelse mellom pumpens

sugeside og oljereservoaret som ligger i sylindrens midtstykke. I midtstykket er videre innebygget en åpne- og en lukkekontakt for hver endestilling. Disse opereres av stemplet og benyttes som ende- og signalkontakter.

De fordeler som spesielt bør nevnes ved denne driftsanordning, er at den er en enhet som monteres direkte på bryteren. Dermed unngås ekstra fundamenter, stativer og rørforbindelser, og montasjen blir meget enkel. Videre oppnås en vesentlig besparelse i kabler ved at man benytter mellomreleer montert inne i stasjonen ved styre- og signalorganene.

Den endelige prototypen har gjennomgått en rekke prøver, alle med tilfredsstillende resultat. Den vil videre bli prøvet grundig ved Siemens-Schuckertwerke, som har vist stor interesse for anordningen.

Driftsanordningen er patentanmeldt i Norge, og den vil innen prioritetsfristens utløp eventuelt bli patentert i andre land.

Den første serie for norske kunder er snart klar for montasje. I den senere tid er flere bestillinger løpt inn slik at en ny serie må være ferdig innen utgangen av dette år. Starten for vår nye driftsanordning er således svært lovende.

O. Brautaset

40 års jubileum

Lagerekspeditør Karl Saasen feiret den 15.2.63 sitt førtiårsjubileum. Han ble ansatt ved Siemens-Schuckerts Trondhjemsavdeling alt i 1912, fire år etter avdelingens start. Ukelønnen var kr. 5.-, men av dette svimlende beløp ble trukket kr. 0.20 i kretssykekasse, som det den gang het. Han sluttet etter eget ønske i 1921, men i 1926 er han atter tilbake i «faderhuset». Karl Saasen har således alt i alt arbeidet hele 46 år i firmaet. I alle disse årene har han vært knyttet til lageret, hvor han er blitt et siktepunkt for alle som har sin gang her.

Det karakteristiske ved Karl Saasen er hans utpregede pliktfølelse, hans arbeidsglede og lojalitet. Han er fremdeles rede til en ekstra innsats for firmaet når som helst forholdene måtte gjøre det nødvendig, det beviste han i fullt mon i den vanskelige tiden under og etter flyttingen av lageret siste høst.

Karl Saasen har en inngående materialkunnskap. Typebetegnelse har han i hodet, både når det gjelder materiell fra 1912 og i dag.

Ekspeditor Saasen har hatt en lang og ofte stri arbeidsdag. Han er avholdt og respektert av alle i firmaet. Karl Saasen som nå går i sitt 67. år, er forlengst hedret med Selskapet for Norges Vels medalje for lang og tro tjeneste, en utmerkelse få har fortjent bedre.

Vi ønsker ham alt godt i tiden som kommer, og gratulerer post festum med jubileet.

AH

25 års jubileum

Den 15. januar 1963 kunne bokholderske Mary Aafloy se tilbake på 25 års virke i firmaet. Jubileet ble markert ved en enkel tilstelning på direktør Thv. Selmers kontor sammen med firmaets ledelse.

Siden sin tiltredelse i 1938 har frk. Aafloy vært knyttet til reskontrobokholderiet, hvor hun har utført et utmerket arbeid. Allerede ved ansettelsen hadde hun atten års praksis fra bokholderi. Hennes arbeid har ført henne i kontakt med mange både innenfor og utenfor firmaet, og hun har følt veksten av firmaet mer på pulsen enn de fleste av oss. Men så var det også bare 28 personer i firmaet i 1938, mens det i dag er 15 ganger så mange.

Også tallene som hun har arbeidet med er etterhvert blitt større. Frk. Aafloy husker f. eks. godt at hun gjorde seg ens ærend inn til kontorsjefen for en del år siden for å fortelle at saldo på leverandørkontiene utgjorde den svimlende sum av kr. 50 000.—.

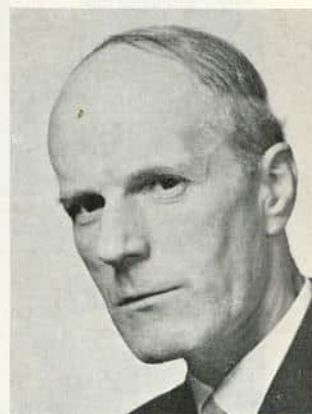
Frk. Aafloy har vært med i tillitsmannsutvalget for funksjonærer i ca. 20 år.

Vi ønsker frk. Aafloy til lykke med jubileet og vi håper å ha henne blant oss ennå mange år.

KP

Vi gratulerer

50 år

Sterkstr.montør Johan E. Nilsen
8.2.63.

50 år

Fermann VST Erling B. Elmgren
3.3.63.

Travel tid for Siemenslaget

De 431 festdeltagerne prøver å få plass rundt det takhøye juletreet.

Den 30. november i fjor var det årsmøte i Protonlaget som ved denne anledning skiftet navn til Siemenslaget. Protonlaget hadde da bestått i nøyaktig 15 år. Før den tid het laget Siemenslaget i halvannet år tilbake til april 1946 da det ble stiftet.

På årsmøtet ble også så godt som hele styret skiftet ut idet formann, sekretær og kasserer var nye i J. Michelet, T. Vist og A. Strand, mens styremedlemmene F. Saasen og E. Hoset ble sittende.

Første arrangement var den tradisjonelle barneteaterforestillingen i mellomjulen hvor våre 151 deltagere fylte over halve teateret under dukketeaterforestillingen «Gullslottet».

Den 6. januar gikk juletreffesten for barn av stabelen i hotell Prinsen. Deltagelsen satte også i år ny rekord med ialt 431 personer hvorav 230 barn. Styret forsterket av damene Vevang og Husby fra festkomiteen sto for arrangementet med god assistanse fra nissene: Kvernø, Eide, Palin og Bertelsen junior og fra nisseorkesteret: Nordmark, Rian, Bye, Jensen og Skjervøy jr.

Etter at hatter og sanghefter var utdelt og orkesteret hadde varmet opp, rykket nissene ut og fikk ordnet de

mange ringene som måtte til for å få alle barna med i gangen rundt juletreet. Etter all traskingen og syngingen smakte det godt med kaker og brus, og kaffe til de voksne. Som underholdning ville man i år få frem de mer eller mindre skjulte talenter hos barna i salen. Skjervøy junior var først i ilden med et par lystige fløytesoloer for lille frk. Leinsli krabbet opp på piano-krakken og brakte salen til stillhet med noen velspilte melodier. Deretter foredro en liten anonym dame fra salen med sang før Kolsvik junior avsluttet med et par rungende trekkspillsoloer.

Etter at man hadde trukket de heldige bamsevinnerne var det ingen vanskeligheter med å få barna ut, for i utgangsdøren sto nissene med kassevis av ettertraktede poser.

14 dager senere var det de voksnes tur til å samles til fest i Prinsen. Ny rekord igjen med 260 deltagere. Vi ble ønsket velkommen med cocktail før vi toget inn i spisesalen som ble fylt til siste plass.

Menyen var den tradisjonelle og populære skinkesteken. Hustad ønsket velkommen til bords og ga ordet til kveldens toastmaster, Kamsvåg, som ikke nølte lenge

Interessen samler seg hos nissen som for anledningen selger lodder i bamselotteriet.

med å gi det videre til Siemenslagets formann som benyttet anledningen til å kaste et blikk bakover på Protonlagets 15 årige avsluttede historie, samtidig som han trakk paralleller fram til dagens lagvirksomhet og programmet for de nærmeste månedene. Mellom skinka og isen hadde direktør Selmer ordet. Han hilste først fra direktør Dehli-Jemtland, og redegjorde så kort for året som var gått og planene fremover. Samtidig la han vekt på verdien av en økt innsats nå som vi var vendt tilbake til Siemenskonsernet, og kan se frem til de glimrende arbeidsforhold som nyanlegget på Sluppen vil gi oss.

Deretter ble årets Siemenssang avsunget, og vi tar med et par av versene som går på melodien «Jeg er havren»:

Bottheim har på stående fot en god historie for Selmer og Uv med fru.

Vi er Siemens, vi var Proton før,
mot Europa åpnet er vår dør.
For vårt firma dette må bety
i vår faders hus bli født på ny.

Vi skal vise at vi evner har
til å trække dansen hos vår far.
Vi vil dele kalven som vår lønn,
det er vanlig for hjemkommen sønn.

Men vent – vi har jo kalven fått.
Se på Sluppen som vårt drømmeslott.
Bør vi kanskje tenke litt som så
hver især må gi litt for å få.

Vi må alle feste blikket ved
at hver enkelts innsats teller med,
skal vårt firma kunne hevde seg
det beror nok mest på deg og meg.

La oss vise at vi vil og kan
hva vår bransje krever av en mann,
at vi nord for Dovrefjellets nut
av en kalv kan ale voksen stut.

Et av de mange feststemte bord hvor herrerne Pettersen, Hansen og Nygaard tar hånd om egne og andres damer.

Dansen ble trådd og twistet under hesteskoen til over kl. 3.00 om natten.

Talen for herrene sto i år fru Nordmark for, og hun kom meget vel ifra det. Verre var det imidlertid at damenes talsmann var blitt forhindret fra å møte, slik at vi måtte nøye oss med å skåle og synge deres pris. Kjære damer, ta dette imidlertid som et uttrykk for vår stumme beundring, og det faktum at dere taler for dere selv.

Etter at alle var vel forsynt kunne Johansen takke

for maten, hvorefter vi trakk inn i salongen for å nyde vår kaffe avec.

Etter at salen var ryddet gikk dansen og festen til klokken 3 og alle så ut til å more seg.

Det gjenstår bare å si «vel blåst, festkomité».

I januar fortsatte lagets ukentlige trening hver lørdag kl. 7.30 på badet som samler mellom 10 og 20 deltagere.

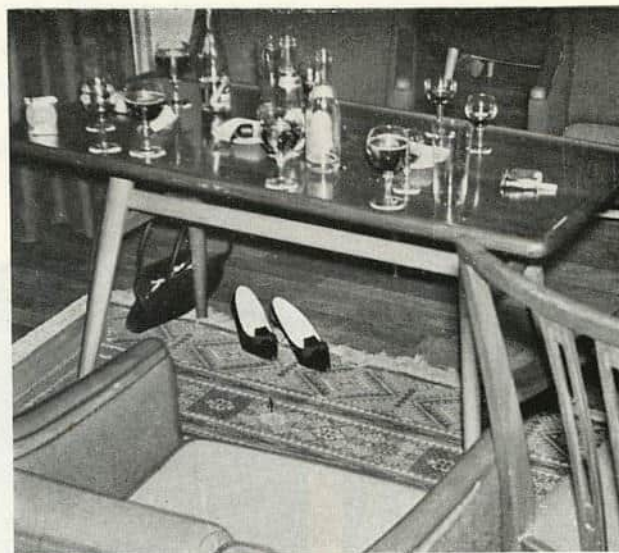
I uken etter årsfesten begynte lagets dansekurs i twist, jive, cha-cha, rumba og samba, under mottoet «ta en dans først».

Hele 50 danseløver fra hele firmaet hadde meldt seg på, og allerede første kvelden, torsdag 24.1, ble det twistet så huset ristet og svetten piplet. Kurset varer i 7 uker, og er akkurat ferdig til Skifesten som går av stabelen den 2. mars på Lian med ca. 150 deltagere.

Trøndelag Teater har i disse dager «Peer Gynt» på programmet, og den 1. februar inntok 149 Siemensere teatret, og hadde etterpå foajeen til disposisjon til dans og servering.

Aktiviteten fra lagets medlemmer har vært helt upåklagelig i tiden fra januar til mars, idet ca. 1500 personer har vært til stede på lagets arrangementer fordelt på 11 kvelder + treningstimene på badet.

Jean Michelet

Takk for ikveld.

Personalia

50 års jubileum

Sverre Pedersen kunne den 2.1.63 feire sitt 50 års jubileum som montør i vårt firma. Som 15-åring begynte han i lære før første verdenskrig. Han begynte allerede som nyutlært montør å interessere seg for anleggsarbeid utenbys, og har i alle år vært en av våre støttemontører på høyspentarbeid. Av anlegg han har arbeidet på kan nevnes:

Vemork Kraftstasjon, Risør Tremasse, Solbergfoss-anleggene, omlegginger i forbindelse med overgang fra like- til vekselstrøm i Oslo og installasjoner på Skabo i forbindelse med sporveisvogner.

Sverre Pedersen har alltid vist stor interesse for sitt arbeid, og har også arbeidet med henblikk på at kunden skulle være fullt tilfreds med det firma han representerte.

Med sin erfaring fra de mange allsidige anlegg han har vært ute på, er han en montør som de unge gjerne vil være med på anlegg. Han har alltid tatt seg tid til å rettlede og hjelpe frem de nye montørene. Som den firmainteresserte mann han er, gir han bestandig beskjed om de unge som viser anlegg for sitt fag. Mange av våre basmontører opp gjennom årene har fått sin skolering og anbefaling av Pedersen.

For denne hjelp til å holde fagæren for montørene og firmaets rennomé på et høyt nivå, sender vi ham idag vår takk. Vi takker samtidig for behagelig samarbeid og ønsker ham lykke til med årene som kommer!

TOK.

Vi gratulerer

50 år

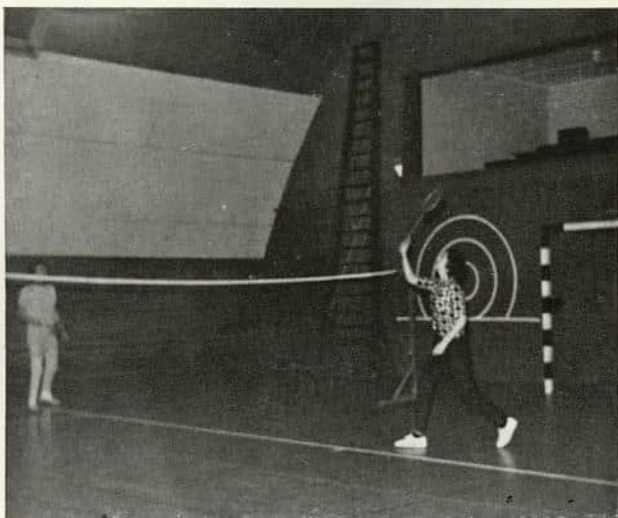

1.2.63. Mekaniker Sigurd Gjerås

50 år

3.2.63. Konstruksjonssjef Egil Rein

Badminton i Tennishallen. Froken Roberg og froken Misje i aksjon.

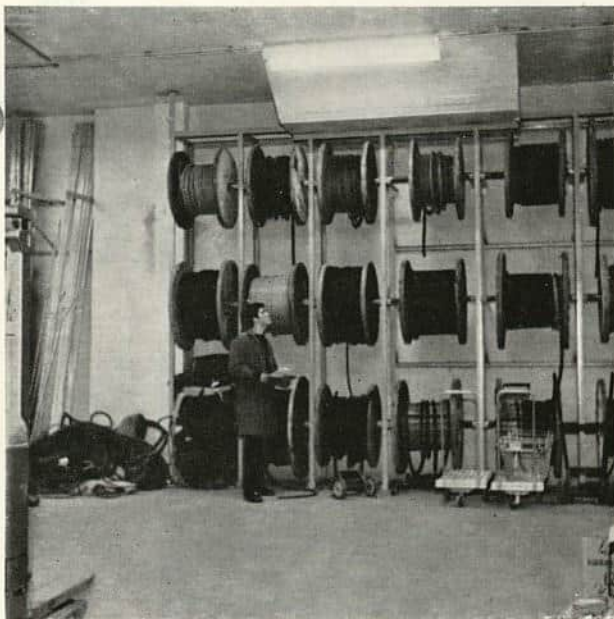
Etter forslag ble det vedtatt å velge festkomité på 2 medlemmer + lagets formann, for 1963 ble festkomiteen:

Formann: K. Kristiansen

J. Langhelle

J. Gismervik

Deretter fikk vi kaffe og deilige bløtkaker som H. Johnsen spanderte, og så holdt A. Wermundsen en tale til ære for Johnsen, og takket på vegne av de ansatte for hyggelig samarbeid, og han sa at 42 år er den lengste tid som noen har sittet her på kontoret. Johnsen har for lengst fått Norges Vels medalje for lang og tro tjeneste.

Vangen ved den ene trommelreol.

Så ble det sang og musikk ved Langhelle og Gismervik, og etter at baren (drevet av sjakkgruppen) hadde vært åpen en stund, ble det sang av noen hver.

Under ordet fritt ble nytt navn for laget diskutert, men dette ble lagt på is til vi ser hva som blir gjort med dette i de andre avd. i landet.

Ellers ble årsfesten fastlagt.

Så ble det mer sang og musikk og godt humør, og festen sluttet mens stemningen ennå var på topp.

Gi

Gruppene i sving

Etter generalforsamlingen i Siemens-laget satte de respektive oppmenn seg straks i sving, og spesielt gruppene sjakk, badminton og bordtennis har vært meget aktive. Vi tar derfor med et par bilder fra møtene.

C. Sundts gt. 52

Det monner smått om senn, men litt dag for dag med bygget. Kontorene er også kommet inn nå, og det er bare verkstedene for sterkstrøm og TV som står igjen. Disse kommer inn i løpet av februar, regner vi med.

Vi starter i dag en fotoserie fra C. Sundts gt. 52, og fortsettelse følger i kommende nummer av avisen.

Det er regnetime i fjerde klasse og læreren spør lille Per:

– Hvis din mor kjøper en hatt til 50 kroner, en bluse til 90 kroner og en drakt til 300 kroner, hva blir så resultatet?

Lille Per: – En opprivende scene med far.

Politikk er kunsten å hindre menneskene i å blande seg i det som angår dem.

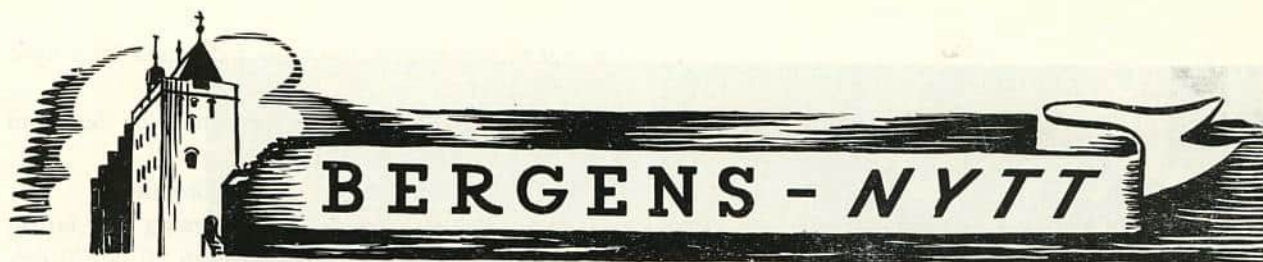
EN FORRETNINGSMANN var ute med en ung dame som var ansatt i handelsdepartementet. De spiste middag sammen, var på nattklubb etterpå, og da en stund var gått, la forretningsmannen armen om livet på den unge piken og hvisket noe i øret hennes.

– Nei! Absolutt nei! utbrøt hun og ga ham en knallende orefik. Han besvimte.

Da han kom til seg selv igjen, spurte hun: – Slo jeg virkelig så hardt?

– Nei, slett ikke, svarte forretningsmannen. Jeg besvimte fordi det er første gang i mitt liv at jeg har fått omgående svar fra noen i handelsdepartementet.

Stoff til neste nummer av avisen
må sendes redaktøren innen 1. mai 1963

Medarbeider i S/B Bjarne Lyngvær - Fotos: Jan Gismervik

Generalforsamling i Siemenslaget

Protonlaget avholdt ordinær generalforsamling i Bussstasjonen den 6.11.62 ledet av formannen Jan Gismervik. Han ønsket alle velkommen, og da særlig de nye i Siemenslaget.

Disp. Bang som var gått bort ble minnet i en liten tale v/ Lyngvær.

Som en gledelig overraskelse kom vår pensjonist Hilmar Johnsen, og han grep straks ordet og takket for godt samarbeide i den tiden han hadde arbeidet sammen med oss, og han takket også for gaven fra de ansatte som han satte veldig stor pris på.

Årsberetning og regnskap for 1962 ble opplest og godkjent.

Før valget måtte vi behandle et forslag som var kommet inn om at styret i laget burde sitte i 2 år om gangen. Under diskusjonen angående dette sa Lyngvær at det måtte lovendring til, og under avstemming ble forslaget med tilhørende lovendring vedtatt med 16 mot 4 stemmer.

Valget:

Formann: Jan Gismervik
Nestformann: Bjarne Lyngvær
Sekretær: Magnhild Røberg
Kasserer: Oddny Henne
Revisorer: A. Wermundsen og D. Sagstad.

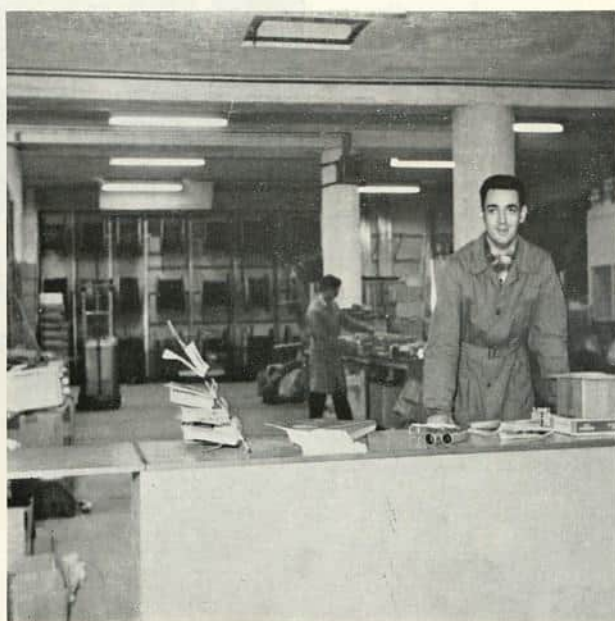
Et vesentlig punkt på dagsordenen var aktivisering av Protonlaget med hensyn til aktivitet i fritiden. Styret hadde i et rundskriv på forhånd loddet interessen for forskjellige tiltak, og det ble vedtatt å starte følgende grupper med følgende valgte oppmenn:

Sjakk: E. Flach
Bridge: Kjell Jensen
Badminton: Jan Gismervik
Bordtennis: Yngve Halvorsen
Lesering: E. Paulssen.

Det ble også vedtatt å melde laget inn i Bedrifts-idrettskretsen.

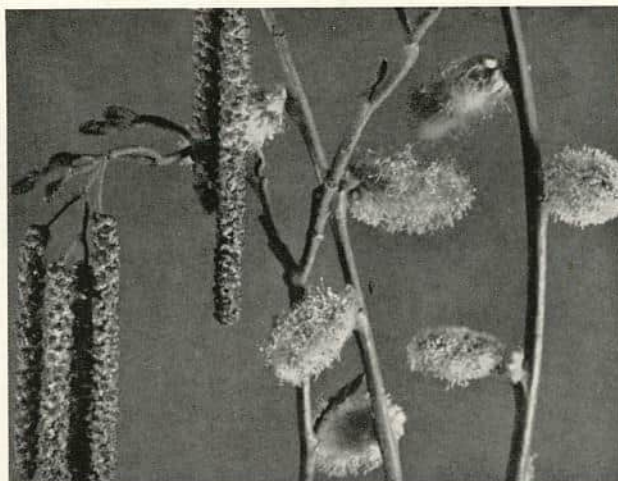

En del av sjakkspillerne.
Fra venstre oppmann Falch, Halvorsen, Horvei og Boe.

Halvorsen ved ekspedisjonsdisken på lageret.

Våren kommer . . .

Uten kildeangivelse er ettertrykk av avisens artikler forbudt.